

Strasbūrā, 29.5.2018
COM(2018) 373 final

2018/0198 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

par mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu novēršanai pārrobežu kontekstā

{SEC(2018) 268 final} - {SWD(2018) 282 final} - {SWD(2018) 283 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Pamatojums un mērķi

Viens no Savienības galvenajiem mērķiem ir veicināt tās vispārēju harmonisku attīstību. Tāpēc Savienība izstrādā un īsteno rīcību, kas stiprina tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju. Savienība jo īpaši tiecas mazināt būtiskas dažādu reģionu attīstības līmeņa atšķirības un vismazāk attīstīto reģionu atpalicību (Līguma par Eiropas Savienības darbību (“LESD”) 174. pants), kuru vidū “īpaša uzmanība ir veltīta (...) pārrobežu (...) reģioni[em]”. Savienībai un tās tiešajām kaimiņvalstīm, kas ir Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijā (“EBTA”), patlaban ir četrdesmit iekšējās sauszemes robežas.

Kopš 1990. gada Kopienas iniciatīvas Eiropas pārrobežu sadarbībai (*Interreg*¹) finansējums atbalsta pārrobežu sadarbības programmas ES pierobežas reģionos, tostarp tajos, kas robežojas ar EBTA valstīm. Minētais finansējums ir piešķirts tūkstošiem projektu un iniciatīvu, kas ir palīdzējuši uzlabot Eiropas integrāciju. Pie galvenajiem *Interreg* programmu sasniegumiem pieder: lielāka uzticēšanās, augstāks savienotības līmenis, uzlabota vide, labāki veselības standarti un ekonomiskā izaugsme. 2014.–2020. gada tiesiskais regulējums deva iespēju Eiropas Reģionālās attīstības fondam (“ERDF”) *Interreg* programmās atbalstīt projektus, kas palīdz “stiprināt publisko iestāžu un ieinteresēto personu institucionālās spējas un sekmēt efektīvu valsts pārvaldi — veicinot tiesisko un administratīvo sadarbību un sadarbību starp iedzīvotājiem un iestādēm”². Jau kopš iniciatīvas *Interreg* pirmsākumiem no tās ir atbalstīta iekšējā tirgus izveides pabeigšana³. Neseno desmitgažu laikā Eiropas integrācijas process ir palīdzējis iekšējiem pierobežas reģioniem no galvenokārt perifērām zonām pārvērsties par izaugsmes un iespēju apgabaliem. Vienotā tirgus pabeigšana 1992. gadā ir palielinājusi ES ražīgumu un samazinājusi izmaksas, jo ir atceltas muitas formalitātes, saskaņoti tehniskie noteikumi vai panākta to savstarpēja atzīšana, kā arī konkurences rezultātā samazinājušās cenas; ES iekšējās tirdzniecības apjoms 10 gadu laikā ir pieaudzis par 15 %; ir panākta papildu izaugsme un radīti vēl apmēram 2,5 miljoni darbvieta.

Tomēr “Pārrobežu pārskatā”⁴, kura process ilga vairāk nekā divus gadus, Komisija ir ievākusi liecības par to, ka sliktākie ekonomiskie rezultāti dalībvalstīs parasti ir pierobežas reģionos. Pierobežas reģionos parasti mazāk piekļūstami ir publiskie pakalpojumi, piemēram, slimnīcas un universitātes⁵. Orientēties dažādās administratīvajās un juridiskajās sistēmās joprojām

¹ Iniciatīva *Interreg*, kas pazīstama arī kā Eiropas teritoriālā sadarbība (ETS), ir viens no diviem kohēzijas politikas mērķiem un nodrošina satvaru kopīgu pasākumu īstenošanai un politiskās pieredzes apmaiņai starp nacionāla, reģionāla un vietēja līmeņa aktoriem no dažādām dalībvalstīm. ETS vispārējais mērķis ir veicināt saskaņotu ekonomisko, sociālo un teritoriālo attīstību Savienībā kā vienotā kopumā. *Interreg* ir veidota ap trim sadarbības sfērām: pārrobežu sadarbība (*Interreg A*), transnacionāla sadarbība (*Interreg B*) un starpreģionālā sadarbība (*Interreg C*). Cits citu ir nomainījuši pieci *Interreg* programmēšanas periodi: *Interreg I* (1990–1993), *Interreg II* (1994–1999), *Interreg III* (2000–2006), *Interreg IV* (2007–2013) un *Interreg V* (2014–2020).

² 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā (ES) Nr. 1299/2013 par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar mērķi “Eiropas teritoriālā sadarbība” (OV L 347, 20.12.2013., 259. lpp.).

³ 3. un 13. punkts Paziņojumā C(90) 1562/3 dalībvalstīm, *laying down guidelines for operational programmes which Member States are invited to establish in the framework of a Community initiative concerning border areas (Interreg)* (OV C 215, 30.8.1990, 4. lpp.).

⁴ Sk.: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/cross-border/review/.

⁵ Eiropas Komisija, Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ĢD, Territories with specific geographical features (“Teritorijas ar īpašām ģeogrāfiskajām iezīmēm”), darba dokuments Nr. 02/2009:

bieži vien ir sarežģīti un dārgi. Privātpersonas, uzņēmumi, publiskās iestādes un nevalstiskās organizācijas ir dalījušās ar Komisiju savā (dažkārt negatīvajā) pieredzē attiecībā uz mijiedarbību pāri iekšējām robežām. Rezultātā Komisija pieņēma paziņojumu “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”⁶ (“Pierobežas reģionu paziņojums”). Tas izgaismo, kādā veidā ES un tās dalībvalstis pārrobežu mijiedarbību var padarīt vienkāršāku, laika ziņā kompaktāku un lētāku, kā arī veicināt pakalpojumu koplietošanu pie iekšējām robežām. Paziņojumā aplūkots, kas jāuzlabo, lai nodrošinātu, ka pierobežas iedzīvotāji un uzņēmumi var pilnvērtīgi izmantot abpus robežai piedāvātās iespējas. Komisija patlaban ierosina 10 punktu rīcībasplānu, un viens punkts tajā īpaši veltīts juridiskiem un administratīviem robežšķēršļiem⁷.

Tātad ir pamatoti uzskatīt, ka juridiskus šķēršļus (jo īpaši tādus, kas saistīti ar veselības pakalpojumiem, darbtiesisko regulējumu, nodokļiem un uzņēmējdarbības attīstību) un ar administratīvās kultūras un nacionālā tiesiskā regulējuma atšķirībām saistītus šķēršļus ir grūti pārvarēt ar programmām vien (jo tām ir nepieciešami lēmumi, kas sniegtos ārpus programmu un projektu pārvaldības struktūrām). Starpvaldību, reģionālā un vietējā līmenī jau ir vairāki produktīvi pārrobežu sadarbības mehānismi⁸.

Viens no konkrētiem pasākumiem, kas minēts Pierobežas reģionu paziņojuma devītajā punktā, attiecas uz Luksemburgas prezidentūras laikā 2015. gadā sāktu iniciatīvu: vairākas dalībvalstis apsver, cik noderīgs būtu jauns instruments, ar kura palīdzību pārrobežu projekti tiktu vienkāršoti, paverot iespēju brīvprātīgi un ar atbildīgo kompetento iestāžu piekrišanu vienas dalībvalsts noteikumus piemērot kaimiņu dalībvalstī. Tas attiektos uz kādu konkrētu projektu vai laikā ierobežotu darbību, kuri atrodas pierobežas reģionā un kurus ierosinājušas vietējās un/vai reģionālās iestādes⁹. Komisijas dienesti šim darbam ir cieši sekojuši, piekrīt šādai koncepcijai un tāpēc nāk klajā ar pārrobežu reģionos sastopamu juridisko šķēršļu novēršanai paredzētu brīvprātīgu mehānismu.

Detalizētu informāciju par šo priekšlikumu sk. zemāk 5. iedaļā.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Būdam viens no galvenajiem Kohēzijas politikas finansēšanas instrumentiem, *Interreg* atbalsta pārrobežu sadarbības programmas ES pierobežas reģionos, arī tajos, kas robežojas ar EBTA valstīm. Tomēr, kā apraksta Pierobežas reģionu paziņojums, sliktākie ekonomiskie rezultāti dalībvalstīs parasti ir pierobežas reģionos. Tāpēc ir vajadzīgi pasākumi, kuru tvērums pārsniedz ES finansējumu, taču kuri papildina turpmāku robežreģioniem paredzētu ES finansēšanu, jo šīs hroniskās grūtības nav atrisināmas tikai ar finansējumu un tādām investīcijām kā *Interreg*.

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2009/territories-with-specific-geographical-features.

⁶ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

⁷ Šajā paziņojumā ar robežšķērslī tiek saprasts ne vien brīvas pārvietošanās ierobežojums, kā to noteikusi Eiropas Tiesa, bet arī likums, noteikums vai administratīva prakse, kas pārrobežu mijiedarbībā neļauj pilnvērtīgi izpausties kāda robežreģiona potenciālam.

⁸ Detalizētu informāciju sk. SWD(2017) 307 final 3.1. punktā, 24., 25., 32., 36. un 48. lpp.

⁹ Luksemburgas prezidentūras laikā rīkotajai neoficiālajai ministru sanāksmei par teritoriālo kohēziju sagatavots dokuments, sk. [http://www.aménagement-territoire.public.lu/fr/eu-presidency/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-26-27-November-2015 - Luxembourg-City_.html#](http://www.aménagement-territoire.public.lu/fr/eu-presidency/Informal-Ministerial-Meetings-on-Territorial-Cohesion-and-Urban-Policy-26-27-November-2015-Luxembourg-City_.html#); sk. arī SWD(2017) final, 3.9. punkts, 49.–50. lpp.

Tātad ar pierobežas reģions sastopamu juridisku šķēršļu novēršanai paredzētu mehānismu jāpapildina ne vien *Interreg* piešķirtais finansiālais atbalsts, bet arī institucionālais atbalsts, ko sniedz Eiropas teritoriālās sadarbības grupas¹⁰, jo šīm grupām netiek piešķirtas juridisku šķēršļu novēršanai paredzētas likumdošanas pilnvaras¹¹.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Kā jau iepriekš izklāstīts, kohēzijas politika un vienotā tirgus politika cita citu balsta. Ar šo regulu iedibināt paredzētais mehānisms palīdzētu sasniegt Pierobežas reģionu paziņojumā minētos mērķus un palielināt robežreģionu potenciālu, kurš visā pilnībā netiek izmantots juridisko sistēmu atšķirību dēļ. Komisijas nesen pasūtītā pētījumā par robežšķēršļu ekonomisko ietekmi uz IKP un nodarbinātības līmeņiem iekšējo sauszemes pierobežas reģionos¹² ir lēsts, ka, pat likvidējot vien 20 % esošo šķēršļu, IKP robežreģionos paaugstinātos par 2 %. Tātad robežreģionos pastāvošu juridisku šķēršļu novēršanas mehānisms ir arī iekšējā tirgus darbības nodrošināšanai nepieciešams papildinājums, un tā savukārt ir viens no Savienības pamatmērķiem (LES 3. pants un LESD 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts)¹³.

Šā priekšlikuma normas par tiesību aizsardzību tiesā pārrobežu reģionos dzīvojošām personām, kas uzskata, ka ir cietušas no tādām piemērošanas darbībām vai no tās izrietošas bezdarbības, kuras izriet no tā, ka varas iestādes piemērojušas mehānismu, galvenokārt attiecas uz administratīvajām tiesībām / publiskajām tiesībām un neskar spēkā esošos ES tiesību aktus par tiesību normu kolīziju atrisināšanu¹⁴, jo attiecīgie ES tiesību akti attiecas tikai uz civiltiesībām. Tāda veida tiesību aktus šī regula neskar (minētie ES tiesību akti var attiekties uz strīdiem par līgumiskiem vai ārpuslīgumiskiem jautājumiem).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Lai īstenotu Līgumā paredzēto sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķi, Līguma 175. panta trešajā daļā ir paredzētas īpašas darbības, par kurām jālemj atsevišķi no fondiem, kas minēti norādītā panta pirmajā daļā. Visas Kopienas teritorijas saskaņota attīstība un lielāka ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija ir saistīta ar teritoriālās sadarbības stiprināšanu.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regula (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV L 210, 31.7.2006., 19. lpp.).

¹¹ Sk. Regulas (ES) Nr. 1082/2006 7. panta 4. punkta pirmo daļu.

¹² *Politecnico di Milano, Quantification of the effects of legal and administrative border obstacles in land border regions* ("Tās ietekmes kvantificēšana, kuru sauszemes pierobežas reģionos rada juridiskie un administratīvie robežšķēršļi"), 2017. sk. COM(2017) 534 final, 6. lpp. papildinformācijai sk. arī pavaddokumentu SWD(2017) final, 2.2. punkts, 20.–22. lpp.

¹³ Skatīt arī LES preambulas 9. apsvērumu (**treknraksts** pievienots): "APŅĒMUŠIES veicināt savu tautu ekonomisko un sociālo attīstību, ievērojot noturīgas attīstības principu, **pilnīgojot iekšējo tirgu** un **vēršot plašumā kohēziju** un vides aizsardzību, kā arī īstenojot tādu politiku, kas reizē ar sasniegumiem ekonomikas integrācijā nodrošinātu attīstību arī citās jomās,..."

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regula (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV L 351, 20.12.2012., 1. lpp.). (**regulas "Brisele I" pārstrādātā redakcija**),

Padomes 2003. gada 27. novembra Regula (EK) Nr. 2201/2003 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu (OV L 338, 23.12.2003., 1. lpp.) (**regula "Brisele II"**),

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 593/2008 () par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (**regula "Roma I"**) (OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp.) un

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (**regula "Roma II"**) (OV L 199, 31.7.2007., 40. lpp.).

Šajā sakarā ir lietderīgi īstenot pasākumus, kas uzlabotu teritoriālās sadarbības darbību īstenošanas nosacījumus.

- **Subsidiaritāte**

Teritoriālās sadarbības nosacījumi būtu jāizstrādā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā nostiprināto subsidiaritātes principu. Lai attiecībā uz robežām novērstu juridiskus šķēršļus, dalībvalstis ir īstenojušas individuālas, divpusējas un pat daudzpusējas iniciatīvas. Tomēr šādu mehānismu nav visās dalībvalstīs vai tādu nav attiecībā uz visām konkrētās dalībvalsts robežām. Ar ES līmenī nodrošināto finansējumu (galvenokārt *Interreg*) un juridiskajiem instrumentiem (galvenokārt ETSG), līdz šim nav pieticis, lai juridiski šķēršļi attiecībā uz robežām būtu novērsti visā Eiropas Savienībā. Tātad ierosinātās rīcības mērķus dalībvalstīm nedz centrālā, nedz reģionālā vai vietējā līmenī pietiekami labi sasniegt nav iespējams, taču, ņemot vērā ieteiktās darbības mērogu vai ietekmi, valstīm tos labāk iespējams sasniegt Savienības līmenī. Tāpēc tālāk jārikojas Savienības likumdevējam.

Proporcionalitāte

Saskaņā ar LES 5. panta 4. punktā izklāstīto proporcionalitātes principu ES rīcības saturam un veidam vajadzētu būt samērīgam ar Līguma mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Uz šīs regulas pamata izveidotā īpašā mehānisma izmantošana ir brīvprātīga. Jebkura dalībvalsts var nolemt, ka uz konkrētas robežas ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm juridiskus šķēršļus konkrētā pārrobežu reģionā joprojām novērsīs, balstoties uz esošiem un rezultatīviem mehānismiem, kuri izveidoti vai nu nacionālā līmenī vai kurus tā oficiāli vai neoficiāli izveidojusi kopā ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm. Tādā gadījumā tā var nolemt, ka šīs regulas izveidoto mehānismu neizmantos. Līdzīgi jebkura dalībvalsts var arī lemt, ka attiecībā uz konkrētu robežu ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm pievienosies kādam jau esošam mehānismam, ko oficiāli vai neoficiāli izveidojušas viena vai vairākas kaimiņu dalībvalstis. Ja ir iespējams pievienoties minētajam mehānismam, arī šajā gadījumā dalībvalsts var nolemt, ka šīs regulas izveidoto mehānismu neizmantos. Tāpēc šī regula reglamentē tikai tādā mērā, lai tādu pārrobežu reģionu sakarā, attiecībā uz kuriem dalībvalstīm nav efektīvu mehānismu juridisko šķēršļu novēršanai, būtu iespējams panākt regulai izvirzītos mērķus,

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Kā iepriekš minēts 1. iedaļā, lai atrisinātu juridiskus šķēršļus attiecībā uz robežām, dalībvalstis ir īstenojušas individuālas, divpusējas un pat daudzpusējas iniciatīvas.

Regula dalībvalstīm nosaka pienākumu attiecībā uz robežu ar kaimiņu dalībvalsti izveidot juridisku šķēršļu novēršanai kopīgā pārrobežu reģionā paredzētu mehānismu, turklāt ļaujot tām īstenot arī citus rezultatīvus mehānismus.

Ieteikums nebūtu pietiekami rezultatīvs instruments, jo ieteikumi nav saistoši (sk. LESD 288. panta piekto daļu).

Rezultatīvs instruments nebūtu arī direktīva, jo visām dalībvalstīm, kas ir tās adresātes, direktīvā paredzētie rezultāti ir saistoši, lai gan formu un metožu izvēle ir nacionālo varas iestāžu ziņā (sk. LESD 288. panta trešo daļu). Kā apraksta Pārrobežas reģionu paziņojuma 3.2. iedaļa, jebkuru ES direktīvu transponējot divās kaimiņu dalībvalstīs, var rasties divas atšķirīgas sistēmas, kuras pie iekšējām robežām satiekas. Tas var radīt sarežģījumus, dažkārt

pat juridisku nenoteiktību un sadārdzināt izmaksas¹⁵. Šā priekšlikuma mērķis ir tieši izveidot mehānismu, ar kura palīdzību iedibināt ES līmeņa paņēmieni, jo tikai pavisam nedaudzās dalībvalstīs jau ir izveidoti atšķirīgi paņēmieni. Tātad pierobežas reģionos direktīva varētu radīt jaunas atšķirības.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI; PAMATTIESĪBAS

- **Retrospektīvi izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Neattiecas: jauns tiesību akts

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Pārrobežu politikas koncepcija sākotnēji radusies darbā, ko 2015. gadā kā Padomes prezidentvalsts uzņēmās Luksemburga, izveidodama neformālu dalībvalstu darbgrupu, kura kopš tā laika regulāri tikusies. Šī neformālā darba grupa ir izskatījusi risinājumus, kā atvieglot hroniskus robežu radītus šķēršļus, jo īpaši pārrobežu projektu īstenošanā. Minētā grupa ir formulējusi jēdzienu par vienas dalībvalsts noteikumu (tiesību aktu, regulējuma, standartu) piemērošanu pāri kaimiņu dalībvalsts robežai. Grupas sanāksmēs parasti piedalās 10 līdz 15 dalībvalstis. Tajās aktīvi piedalījušās arī dalībvalstu grupas, jo īpaši Beniluksa Savienība un Ziemeļvalstu Ministru padome.

Ieviest šāda veida instrumentu jau pasen ir lūgušas arī citas ieinteresētās personas, konkrētāk, robežreģioni un institūcijas. Īpaši jūtams tas bija Pārrobežu pārskatīšanā, ko DG REGIO īstenoja no 2015. līdz 2017. gadam. Pārskatīšanas laikā visās ES oficiālajās valodās notika sabiedriska apspriešana, kurai tika iesniegts vairāk nekā 620 atbilžu. Kas attiecas uz potenciālu risinājumu robežproblēmām, vairāki respondenti īpaši lūdza, lai Komisija cenšas panākt vairāk elastības nacionālo/reģionālo tiesību aktu īstenošanā pierobežas reģionos. Vairākreiz tika ierosināts pierobežas reģionus no nacionālo tiesību aktu piemērošanas “atbrīvot” vai šos aktus pielāgot pierobežas apstākļiem.

Visbeidzot, Reģionu komitejas atzinuma projektā un Eiropas Parlamenta atzinuma projektā, kas sagatavoti, reaģējot uz paziņojumu “Izaugsmei un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos”, pausts īpašs atbalsts šāda instrumenta izveides priekšlikumam. Abi atzinumi tiks pieņemti 2018. gada vasarā.

- **Ietekmes novērtējums**

Interreg programmu ietekme un savienībiskā pievienotā vērtība ir plaši atzītas. Tomēr daudzos gadījumos pārrobežu šķēršļi (it īpaši attiecībā uz veselības pakalpojumiem, darbtiesisko regulējumu, vietējo sabiedrisko transportu un uzņēmējdarbības attīstību) izriet no administratīvās kultūras un nacionālā tiesiskā regulējuma atšķirībām. Šādus šķēršļus ir grūti novērst ar programmām vien, tam vajadzīgi lēmumi, kas iziet ārpus programmu struktūras.

Vēršoties pret to, 2015. gadā prezidentvalsts Luksemburga un vairākas citas dalībvalstis pētīja, kā vienas dalībvalsts noteikumus izmantot kaimiņu dalībvalstī. Komisija ierosina tādus risinājumus atvieglināt ar gatavu juridisku instrumentu.

¹⁵ Piem., Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvā 2014/24/ES par publisko iepirkumu ir noteikti 19 gadījumi, kur piemēro minimālos standartus, piemēram, attiecībā uz konkrētu laika ierobežojumu noteikšanu. Tas rada 19 gadījumus, kur pārrobežu publiskais iepirkums var būt īpaši sarežģīts, jo dažas dalībvalstis piemēros garākus termiņus nekā citas.

Ir divi risinājumi: Eiropas pārrobežu saistībnolīgums (“saistībnolīgums”) (kurš parasto noteikumu izņēmumu dara iespējamu jau viens pats) vai Eiropas pārrobežu deklarācija (“deklarācija”) (parakstītāji oficiāli apņemas pieņemt tiesību aktus, kuri grozītu parastos noteikumus). Mehānisms:

- visos gadījumos būs brīvprātīgs: dalībvalstis var izvēlēties mehānismu vai juridisku šķēršļu novēršanai pierobežas reģionos izmantot citus rezultātīvus mehānismus;
- palīdz galveno uzmanību koncentrēt uz ES iekšējām sauszemes robežām, turklāt ļaujot dalībvalstīm mehānismu piemērot arī jūras robežām un ārējām robežām;
- attiecas uz kopprojektiem, kuru mērķis ir kāds infrastruktūras elements, kas ietekmē kādu konkrētu pārrobežu reģionu, vai jebkurš kādā konkrētā pārrobežu reģionā sniegts vispārīgas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums;

Novēršot 20 % pie iekšējām robežām konstatējamu juridisku un administratīvu šķēršļu, pierobežas reģionu IKP palielinātos par 2 %. Saistībnolīgums palīdz to panākt, nodrošinot bezmaksas tiesisko regulējumu, kurš noteiktiem pārrobežu projektiem mazinātu izmaksas un piestrādes laiku.

Šāds regulējums palīdzētu atrisināt dažus dārgus sarežģījumus pārrobežu projektu īstenošanā. Tomēr šis nav universāls risinājums, drīzāk tāds, kas dalībvalstīm paver iespēju izstrādāt reģionālajam kontekstam vispiemērotākos risinājumus.

- **Vienkāršošana**

Neattiecas. jauni tiesību akti

- **Pamattiesības**

Jāatgādina, ka saskaņā ar LES 6. panta 1. punkta pirmo daļu Eiropas Savienība atzīst tiesības, brīvības un principus, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (turpmāk tekstā – “Harta”), kurai ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem. Turklāt pamattiesības, kas garantētas Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā un izriet no dalībvalstu kopīgajām konstitucionālajām tradīcijām, ir ES tiesību vispārīgo principu pamats.

Šis priekšlikums attiecas uz juridisku mehānismu, kas paredzēts juridisku šķēršļu novēršanai attiecībā uz robežām un tāpēc galvenokārt adresēts dalībvalstu iestādēm. Jābūt tā, ka risinājumi, par kuriem panākta vienošanās, iedzīvotājiem dod labumu. Ja šā priekšlikuma kārtībā attiecībā uz robežām tiks novērsti juridiski šķēršļi, pierobežas reģionu iedzīvotāji varēs pilnvērtīgāk izbaudīt savas pamattiesības. Konkrētāk, tas attiecas uz tiesībām uz personas datu aizsardzību (8. pants), uz izglītību (14. pants), brīvību izvēlēties profesiju un tiesībām strādāt, jo īpaši tiesībām meklēt darbu, strādāt, izmantot tiesības veikt uzņēmējdarbību un sniegt pakalpojumus jebkurā dalībvalstī (15. pants); darījumdarbības brīvību (16. pants); piekļuvi sociālajam nodrošinājumam un sociālajai palīdzībai (34. pants) piekļuvi veselības aprūpei (35. pants) un piekļuvi pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (36. pants).

Tāpēc šis priekšlikums aptver arī pierobežas reģionu iedzīvotāju tiesību rezultatīvu aizsardzību tiesā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šim priekšlikumam nav paredzama tūlītēja ietekme uz budžetu, jo ar to paredzēts izveidot mehānismu, nevis finansiālu instrumentu.

Tiešas ietekmes uz budžetu nav arī Komisijā izveidotajam “Robežu kontaktpunktam”, jo tas jau ir izveidots un apgādāts ar personālu.

5. CITIELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un pārskatu sniegšanas kārtība**

Saskaņā ar EK līguma 249. pantu regula “uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs”. LESD 291. panta 1. punktā noteikts, ka dalībvalstis pieņem visus tiesību aktus, kas vajadzīgi, lai īstenotu juridiski saistošus Savienības aktus. Kā norādīts Pierobežas reģionu paziņojuma 3.2. iedaļā, pat tajos gadījumos, kur ir pieņemti ES tiesību akti, dalībvalstīm ir zināma elastība un rīcības brīvība šo tiesību aktu piemērošanā savās nacionālajās sistēmās un detalizētajos ES regulu īstenošanas noteikumos. Tā rezultātā, divām dažādām sistēmām sastopoties pie iekšējām robežām, var rasties sarežģījumi un dažkārt pat juridiskā nenoteiktība, kā arī paaugstināties izmaksas. No tā izriet, ka ir vajadzīgi vienveidīgi juridiski saistošu Savienības aktu īstenošanas nosacījumi. Kā atļauj LESD 291. panta 2. punkts, ierosinātā regula īstenošanas tiesības var piešķirt Komisijai. Līdzīgi metodei, kas kontrolē citu juridisku instrumentu īstenošanu ES līmenī¹⁶, šis priekšlikums no dalībvalstīm prasa savus nacionālos īstenošanas noteikumus tikai paziņot Komisijai, tādējādi dodot Komisijai iespēju novērtēt, vai ar šiem nacionālajiem noteikumiem šī regula faktiski tiek īstenota.

Lai novērtētu, vai ar ierosināto regulu iedibinātais mehānisms ir izrādījies par iedarbīgu papildinstrumentu juridisku šķēršļu novēršanai pierobežas reģionos, Komisijai saskaņā ar labāka regulējuma programmu¹⁷ spēkā esošie tiesību akti būtu jāizvērtē. Tāpēc, tāpat kā attiecībā uz ETSG, Komisijai ir Eiropas Parlamentam, Padomei un Reģionu komitejai jānosūta ziņojums par ierosinātās regulas piemērošanu, izmantojot rādītājus, ar kuriem pēc pieciem gadiem pēc ierosinātās regulas piemērošanas novērtē tās rezultativitāti, efektivitāti, relevantumu, Eiropas pievienoto vērtību un vienkāršošanas iespējas.

- **Sīkāks konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. nodaļa. Vispārīgie noteikumi (1.–7. pants)

1. sadaļā ir noteikti regulas priekšmets un tvērums, definīcijas un paskaidrojumi, dalībvalsts brīvība izvēlēties, vai izmantot ar šo priekšlikumu iedibināto mehānismu, dalībvalstu nacionālie un reģionālie pārrobežu koordinācijas punkti un ES līmeņa koordinācijas punkts.

Priekšmets (**1. pants**) ir mehānisms, kas paredz kopīgā pārrobežu reģionā kādā konkrētā dalībvalstī izmantot kaimiņu dalībvalsts tiesību normas tādā gadījumā, ja pašas dalībvalsts tiesību aktu piemērošana kopprojekta (kopprojekts var būt infrastruktūras vienība vai jebkāds vispārīgs tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums) īstenošanā radītu juridisku šķērslī.

Mehānisma būtība ir tāda, ka tiek slēgts pašizpildīgs Eiropas pārrobežu saistībno līgums (“saistībno līgums”) vai Eiropas pārrobežu deklarācija (“deklarācija”); deklarācijas gadījumā dalībvalstī vajadzīga vēl papildu likumdošanas procedūra.

¹⁶ Sk. Regulas (ES) Nr. 1082/2006 16. panta trešo daļu: “Dalībvalstis iesniedz Komisijai visus noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, kā arī to grozījumus.”

¹⁷ Komisijas Paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei: “Labāks regulējums: labāki rezultāti spēcīgākai Savienībai”, COM(2016) 615 final, 14.9.2016.

Ierosinātās regulas tvērumā (**2. pants**) ir kopīgi pierobežas reģioni pie sauszemes robežām. Balstoties uz Pārrobežu pārskatīšanā apkopotajām liecībām un Pierobežas reģionu paziņojumā aprakstīto, juridiski šķēršļi cilvēkiem galvenokārt rodas mijiedarbībā pie sauszemes robežām, jo viņi tās ik dienu vai ik nedēļu šķērso darba, mācību, iepirkšanās, infrastruktūras vai vispārīgas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu izmantošanas — vai kombinētā — nolūkā.

3. panta sarakstā ir norādītas definīcijas, kas nepieciešamas, lai ar dažiem precizējumiem īstenotu ierosināto regulu, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstīm, kuras aptver vairākas teritoriālas vienības ar likumdošanas pilnvarām, lai būtu garantēts, ka attiecīgā gadījumā kādā konkrētā dalībvalstī jebkurš attiecīgais līmenis var grozīt jebkādas savā kompetencē esošus juridiskos šķēršļus.

Lai būtu ievērots subsidiaritātes princips, dalībvalstis var izvēlēties ar ierosināto regulu iedibināto Mehānismu, juridisku šķēršļu novēršanai joprojām izmantot citus rezultatīvus mehānismus vai attiecībā uz noteiktām robežām pievienoties citiem esošiem un rezultatīviem mehānismiem (**4. pants**). Ir varbūtīgi, ka lielākajai daļai dalībvalstu tiesību akti būs jāpieņem pirmkārt tādēļ, lai kompetentās iestādes noslēgt saistīb nolīgumu, kura noslēgšana attiecīgajai dalībvalstij dotu iespēju “pārvilkt pāri robežai” kaimiņu dalībvalsts tiesību normas, tādējādi atkāpjoties no saviem “parasti” piemērojamajiem nacionālajiem noteikumiem. Dažas dalībvalstis var gluži vienkārši atļaut savām kompetentajām iestādēm parakstīt kādu deklarāciju, ņemoties saistības izdot tiesību aktu, ar kuru oficiāli taisa izņēmumu no “parasti” piemērojamajiem nacionālajiem noteikumiem. Saistīb nolīgumi ir pašizpildīgi, proti, “parasti” piemērojamie nacionālie noteikumi joprojām paliek spēkā, bet ar saistīb nolīgumu tiek taisīts izņēmums. Deklarācijas gadījumā “parasti” piemērojamie nacionālie noteikumi tiks oficiāli grozīti, lai būtu iespējams nepārprotams izņēmums.

Dalībvalstīm, kas izraugās ar ierosināto regulu izveidoto mehānismu, ir pienākums iedibināt nacionālu vai — federālu valstu gadījumā — reģionālus pārrobežu koordinācijas punktus (**5. pants**). Visbeidzot, **6. pantā** ir norādīti Pierobežas reģionu paziņojumā pieteiktā un Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorātā jau izveidotā ES līmeņa koordinācijas punkta uzdevumi. Lai šīs regulas īstenošanai nodrošinātu vienādus nosacījumus, **7. pants** Komisijai piešķir īstenošanas pilnvaras saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011¹⁸ izveidot datubāzi un noteikumus par tās uzturēšanu, par datu aizsardzību un par paraugu, kas koordinācijas punktiem jāizmanto, iesniedzot informāciju par Mehānisma īstenošanu un izmantošanu. Šai datubāzei jāatbilst datu aizsardzības noteikumiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 45/2001¹⁹.

2. nodaļa. Saistīb nolīgumu vai deklarāciju noslēgšanas procedūra (8. līdz 17. pants)

Procedūra, kuras kārtībā slēdz saistīb nolīgumu vai deklarāciju, sastāv no iniciatīvas dokumenta sagatavošanas un iesniegšanas (**8. un 9. pants**); dokumenta projektu raksta “iniciators”; no priekšanalīzes, ko izdara dalībvalsts, kurai tiek lūgts “pārvilkt pāri robežai” kaimiņu dalībvalsts tiesību normas (**10. un 11. pants**), slēdzamā saistīb nolīguma vai deklarācijas projekta izstrādes (**12. līdz 15. pants**) un, visbeidzot, saistīb nolīguma vai

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

deklarācijas slēgšanas un tās parakstīšanas, ko izdara abu dalībvalstu kompetentās iestādes (**16. un 17. pants**).

Konkrētāk, **8. pants** nosaka, kas var būt “iniciators”: a) publiskā vai privātā struktūra, kas atbildīga par kopprojekta ierosināšanu vai gan ierosināšanu, gan īstenošanu (piem., uzņēmums, kas Strasbūrā organizē sabiedrisko transportu, plāno tramvaja līniju pagarināt pāri robežai uz Vācijas pilsētu Kēlu); b) viena vai vairākas vietējās vai reģionālās iestādes, kas atrodas kādā konkrētā pārrobežu reģionā vai šajā pārrobežu reģionā īsteno publisko varu (piem., Strasbūras pilsēta, Strasburgas Eirometropoles starppašvaldību struktūra vai Kēlas pilsēta); tāda pārrobežu sadarbībai izveidota struktūra ar juridiskas personas statusu vai bez tā, kas atrodas konkrētā pārrobežu reģionā vai to vismaz daļēji aptver, ieskaitot uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1082/2006 pamata izveidotās Eiropas teritoriālās sadarbības grupas, eioreģionus, “Euroregio” un līdzīgas struktūras (piem., ETSG eioreģions Strasbūra–Ortenau); d) tādas pārrobežu reģionu vārdā izveidotas organizācijas, kuru uzdevums ir veicināt pārrobežu teritoriju intereses un spēlētājiem atvieglināt tīklošanos un pieredzes apmaiņu, kā Eiropas Pārrobežas reģionu asociācija, *Mission opérationnelle transfrontalière* vai Centrāleiropas Pārrobežu iniciatīvu dienests; vai e) vairāki no a)–d) punktā minētajiem subjektiem kopā.

Iniciators sagatavo iniciatīvas dokumentu, kas aptver **9. panta** sarakstā norādītos elementus. “Parasti” piemērojamo nacionālo tiesību aktu izņēmums gan attiecībā uz aptverto teritoriju, gan ilgumu ir stingri minimāls.

Galvenie aktori dalībvalstīs, kurām tiek lūgts slēgt saistībnolīgumu vai deklarāciju, ir attiecīgie nacionālie vai reģionālie pārrobežu koordinācijas punkti, kuri sadarbosies ar visām kompetentajām iestādēm savā dalībvalstī un ar ekvivalento struktūru vai struktūrām kaimiņu dalībvalstī (**10. un 11. pants**). Līdz noteiktam termiņam pārrobežu koordinācijas punktam jāreaģē un jāizlemj, vai sākt kādu procedūru, kuras rezultāts būs kāda saistībnolīguma vai deklarācijas noslēgšana, arī vai juridiskais šķērslis “patiešām pastāv” un vai attiecībā uz vienu vai vairākiem juridiskiem šķēršļiem jau nav atrasts kāds risinājums, kuru būtu iespējams izmantot. Var tikt izteikts lūgums iniciatoram savu dokumentu pārstrādāt vai papildināt (**12. pants**).

Kad iniciatīvas dokuments uzskatāms par pilnīgu, pārrobežu koordinācijas punktam jāpagatavo saistībnolīguma vai deklarācijas projekts un — atkal līdz noteiktam termiņam — par tekstu jāvienojas ar otru dalībvalsti (**13. līdz 15. pants**) un, visbeidzot, tas jānoslēdz (**16. un 17. pants**). Parakstītajā saistībnolīgumā vai deklarācijā jābūt noteiktiem 14. panta 1. punktā norādītajiem elementiem. Parakstītajam saistībnolīgumam vai deklarācijai jābūt nosūtītiem ne vien iniciatoram, bet arī kaimiņu dalībvalsts pārrobežu koordinācijas punktam, pašas dalībvalsts kompetentajai iestādei, ES koordinācijas punktam un iestādei vai struktūrai, kura pārņēmējā dalībvalstī ir atbildīga par oficiālo publicēšanu (**17. panta 2.e) punkts**).

3. nodaļa. Saistībnolīgumu vai deklarāciju īstenošana un pārraudzība (18. līdz 20. pants)

Saistībnolīgumu attiecīgā gadījumā īsteno, grozot spēkā esošus administratīvus aktus, kuru pamatā ir “parasti” piemērojamie tiesību akti, vai pieņemot jaunus administratīvus aktus, kuru pamatā ir “pāri robežai pārvilkts” tiesību akts (**18. pants**). Ja attiecībā uz dažādiem sarežģīta juridiska šķēršļa elementiem kompetentas ir vairākas iestādes, saistībnolīgums jāpapildina ar katram no tiem paredzētu laika grafiku. Respektējot subsidiaritātes principu, minētie grozītie vai jaunie administratīvie akti jāpieņem un jāpārsūta saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, kuri reglamentē administratīvās procedūras (18. panta 5. punkts).

Deklarācija jāīsteno, kompetentajai likumdošanas struktūrai iesniedzot vienu vai vairākus priekšlikumus, kuru nolūks ir grozīt nacionālos tiesību aktus, noteicot vajadzīgos izņēmumus **(19. pants)**.

Abos gadījumos pēc visu plānoto soļu izpildes pārrobežu koordinācijas punktam jāinformē otras dalībvalsts ekvivalentā partnerorganizācija un ES koordinācijas punkts (18. panta 4. un 5. punkts un 19. panta 6. and 7. punkts).

Dalībvalstis var nolemt, ka pārrobežu koordinācijas punkts var atgādināt kompetentajai iestādei ievērot 14. panta 3. punktā un 18. panta 1. punktā minētos laika grafikus un par konkrētā saistībnolīgumā vai deklarācijā noteiktiem, bet nokavētiem termiņiem vai grafikiem informēt kompetentās pārņēmējieslēdes uzraudzītājiestādi vai kompetento valdības locekli (6. panta 2. punkta e) apakšpunkts).

Dalībvalstīm būtu jālemj, kuras iestādes pārraudzīs atbilstību konkrētam saistībnolīgumam un uz kādas deklarācijas pamata pieņemtajām grozītajām normām **(20. pants)**. Uz administratīvo aktu pamata būtu jāpārrauga šo aktu adresātu pienākumu un tiesību ievērošana. Būtu jāatļauj dalībvalstīm izlemt, vai pārraudzību uzticēt tās dalībvalsts iestādēm, kura ir devusi savas tiesību normas, jo šīs iestādes ar minētajiem noteikumiem ir labāk pazīstamas, vai arī šo pārraudzību uzticēt tās dalībvalsts iestādēm, kurā šīs normas tiek piemērotas, jo šīs iestādes labāk pārzina pārņēmēju dalībvalstu pārējo juridisko sistēmu un tiesību aktus, kas reglamentē normu adresātus.

4. nodaļa. Tiesiskā aizsardzība tiesās uz saistībnolīguma un deklarācijas pamata (21. un 22. pants)

Balstoties uz ETSG regulas sarunās gūto pieredzi un reaģējot uz dažu dalībvalstu paustām konkrētām bažām, ir lietderīgi pievērsties jautājumam par tādu pārrobežas reģionā dzīvojošu personu tiesību aizsardzību tiesā, kuras uzskata, ka ir cietušas no darbības vai bezdarbības, kas izriet no tā, ka iestādes uz kāda saistībnolīguma vai deklarācijas pamata ir piemērojušas citas dalībvalsts tiesību normu **(21. panta 1. punkts)**.

Gan attiecībā uz saistībnolīgumiem, gan deklarācijām kaimiņu dalībvalsts tiesību akti pārņēmējā dalībvalstī tiek piemēroti tā, it kā tie būtu iestrādāti pārņēmējdalībvalsts tiesību aktos, tāpēc tiesiskajai aizsardzībai būtu jāpiekrīt pārņēmējdalībvalsts tiesām, pat ja personas ir pārnēsējdalībvalsts juridiski rezidenti. Tas pats princips būtu jāattiecina uz tiesību aizsardzību tiesā pret dalībvalsti, kuras administratīvais akts tiek apstrīdēts. Piemēram, administratīvs akts, kas tramvajam Vācijas teritorijā ļauj darboties uz Francijas tiesību aktu pamata, būtu jāapstrīd tikai Vācijas tiesās.

Atšķirīga pieeja būtu jāizmanto tiesību aizsardzībā tiesā pret saistībnolīgumu vai deklarāciju piemērošanas pārraudzību. Ja grozītā tiesību akta piemērošanu Vācijā (ir integrētas Francijas tiesību normas un notikusi atkāpšanās no “parastī” piemērojamajām Vācijas normām) ir piekritusi pārraudzīt kaimiņu dalībvalsts (piem., Francijas) varas iestāde, kura attiecībā uz pārrobežu reģiona iedzīvotājiem var rīkoties pati savā vārdā, kompetentās tiesas ir tās dalībvalsts tiesas, kurās šīs personas ir likumīgi rezidenti **(22. panta 1. punkts)**. Proti, ja Francijas iestāde pati savā vārdā var pieņemt administratīvu aktu, kuras adresāts ir tramvaja līnijas operators, kas ir likumīgs rezidents Francijā (administratīvajā aktā tiek deklarēts, ka tramvaja līnijas operators nav ievērojis Francijas tiesības aktus attiecībā uz elektrisko signālu tehniskajām prasībām Vācijas teritorijā), kompetentas ir Francijas tiesas. Tomēr ja kompetentā pārnēsējieslēde nevar rīkoties savā vārdā, bet gan kompetentās pārņēmējieslēdes vārdā,

kompetentās tiesas, neraugoties uz to, kur attiecīgā persona ir likumīgs rezidents, ir pārņēmjēģdalībvalsts tiesas (**22. panta 2. punkts**). Proti, ja atbilstību Francijas tiesību aktiem pārbauga Francijas iestāde, taču administratīvais akts ir kādas Vācijas iestādes vārdā, kompetentās tiesas ir Vācijas tiesas.

5. nodaļa. Īstenošana un nobeiguma noteikumi (23.–26. pants)

Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, jo īpaši attiecībā uz informācijas apmaiņu starp pārrobežu koordinācijas punktiem un Komisiju ar Komisijas izveidotas un uzturētas datubāzes starpniecību, būtu saskaņā ar komiteju procedūru reglamentējošiem tiesību aktiem jāpiešķir īstenošanas pilnvaras. Praktiskiem nolūkiem un koordinācijas vajadzībām tā būs “Eiropas strukturālo un investīcijas fondu koordinācijas komiteja” (**23. pants**).

Nobeiguma noteikumi²⁰ dalībvalstīm nosaka pienākumu izveidot nacionālās tiesību normas, kas nepieciešamas rezultatīvai ierosinātās regulas piemērošanai (**24. panta 1. punkts**) un gada laikā pēc ierosinātās regulas stāšanās spēkā informēt Komisiju gan par šiem nacionālajiem īstenošanas noteikumiem, gan nacionālo vai reģionālo pārrobežu koordinācijas punktu izveidi (**24. panta 2. punkts**).

Tā kā šīs normas precizēs, kurus kādas konkrētas dalībvalsts pierobežas reģionus Mehānisms aptver, Komisija varēs novērtēt, vai nenorādītām robežām dalībvalsts nav izvēlējusies kādu citu mehānismu. Tomēr dalībvalstīm par šādu izvēli būtu arī nepārprotami jāziņo uz 4. panta pamata, taču tam nav noteikts termiņš (**24. panta 3. punkts**).

25. pants Komisijai nosaka pienākumu pēc pieciem gadiem pēc ierosinātās regulas pieņemšanas nosūtīt ziņojumu par tās piemērošanu.

Pēc šīs regulas stāšanās spēkā tās piemērošana būtu par vienu gadu jāatliek, lai dalībvalstis gada laikā varētu pieņemt nacionālos īstenošanas noteikumus (**26. pants**).

²⁰ Balstoties uz pieredzi ar attiecīgajām Regulas (ES) Nr. 1082/2006 normām (16. līdz 18. pants).

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA**par mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu novēršanai pārrobežu kontekstā**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
 ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 175. panta trešo daļu,
 ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
 pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
 ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²¹,
 ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²²,
 saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
 tā kā:

- (1) Lai īstenotu Līgumā paredzēto sociālās un ekonomiskās kohēzijas mērķi, Līguma 175. panta trešā daļa paredz īpašas darbības, par kurām jālemj atsevišķi no fondiem, uz ko attiecas minētā panta pirmā daļa. Visas Savienības teritorijas saskaņota attīstība un lielāka ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija ir saistīta ar teritoriālās sadarbības stiprināšanu. Šajā sakarā ir lietderīgi apstiprināt teritoriālās sadarbības īstenošanas nosacījumu uzlabošanai vajadzīgos pasākumus.
- (2) Līguma 174. pants atzīst problēmas, ar kurām saskaras pierobežas reģioni, un paredz, ka Savienībai, izstrādājot un veicot darbības, kas stiprina tās ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, šiem reģioniem būtu jāpievērš īpaša uzmanība. Savienības sauszemes un jūras robežu skaits ir audzis, sasniedzot četrdesmit iekšējās sauszemes robežas, tostarp ar tās tiešajām kaimiņvalstīm no Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas ("EBTA").
- (3) Paziņojumā "Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos"²³ ("Pierobežas reģionu paziņojums") Komisija apraksta, ka pēdējās desmitgadēs Eiropas integrācijas process ir sekmējis iekšējo pierobežas reģionu pārtapšanu no galvenokārt nomaļiem apgabaliem par izaugsmes un iespēju teritorijām. 1992. gadā pabeigtā vienotā tirgus izveide Savienībā ir palielinājusi ražīgumu un samazinājusi izmaksas, jo ir atceltas muitas formalitātes, saskaņoti tehniskie noteikumi vai panākta to savstarpēja atzīšana, kā arī konkurences rezultātā samazinājušās cenas; ES iekšējās tirdzniecības apjoms 10 gadu laikā ir audzis par 15 %; ir radīta papildu augsme un apmēram par 2,5 miljoniem vairāk darbvieta.
- (4) Pierobežas reģionu paziņojums apliecinājis arī, ka pierobežas reģionos ir arī daudz juridisku šķēršļu, jo īpaši tādu, kas saistīti ar veselības pakalpojumiem, darbtiesisko

²¹ Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

²² Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

²³ Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Izaugsmes un kohēzijas veicināšana ES pierobežas reģionos", COM(2017) 534 final, 20.9.2017.

regulējumu, nodokļiem, uzņēmējdarbības attīstību, kā arī pastāv ar administratīvās kultūras un nacionālā tiesiskā regulējuma atšķirībām saistīti šķēršļi. Lai atrisinātu problēmu, ko rezultatīvai sadarbībai rada patiešām nosprostojoši šķēršļi, nepietiek nedz ar Eiropas teritoriālās sadarbības finansējumu, nedz ar institucionālo atbalstu, ko sadarbībai sniedz Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG).

- (5) Kopš 1990. gada pārrobežu sadarbības programmas, kas tiek īstenotas Savienības pierobežas reģionos, ieskaitot robežas ar EBTA valstīm, ir atbalstītas no Eiropas teritoriālās sadarbības mērķa (labāk pazīstams ar nosaukumu *Interreg*²⁴) programmām. Minētais finansējums ir piešķirts tūkstošiem projektu un iniciatīvu, kas palīdzējuši uzlabot Eiropas integrāciju. Pie galvenajiem *Interreg* programmu sasniegumiem pieder: lielāka uzticēšanās, augstāks savienotības līmenis, uzlabota vide, labāki veselības standarti un ekonomiskā izaugsme. Iniciatīva *Interreg* ar cilvēku savstarpējās mijiedarbības projektiem, investīcijām infrastruktūrā un atbalstu institucionālās sadarbības iniciatīvām ir pierobežas reģionos radījusi īstas pārmaiņas un sekmējusi to pārveidi. *Interreg* ir atbalstījusi arī sadarbību pie dažām jūras robežām. Tomēr jūras robežreģionos juridiski šķēršļi rada daudz mazāk problēmu, jo tur nav fiziski iespējams ik dienu vai vairākas reizes nedēļā šķērsot robežu darba, izglītības un mācību vai iepirkšanās nolūkā vai infrastruktūras un vispārīgas ekonomiskas intereses pakalpojumu vai to kombinācijas izmantošanas vajadzībām.
- (6) Iniciatīvas *Interreg* finansiālo atbalstu pārrobežu sadarbībai ir papildinājušas kopš 2006. gada uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1082/2006²⁵ pamata izveidotās ETSG. Tomēr, balstoties uz Regulas (EK) Nr. 1082/2006 7. panta 4. punkta, juridisku un administratīvu šķēršļu novēršanai pārrobežu kontekstā Eiropas teritoriālās sadarbības grupām nav iespējams izmantot likumdošanas pilnvaras.
- (7) Komisija savā Pierobežas reģionu paziņojumā citu pasākumu vidū minēja iniciatīvu, kas tika sākta Luksemburgas prezidentūras laikā 2015. gadā: vairākas dalībvalstis apsver, cik noderīgs būtu jauns instruments, ar kura palīdzību tiktu vienkāršots pārrobežu projektu darbs, paverot iespēju vienas dalībvalsts noteikumus brīvprātīgi un ar atbildīgo kompetento iestāžu piekrišanu piemērot kaimiņu dalībvalstī. Tas attiektos uz atsevišķu projektu vai laikā ierobežotu darbību, kuri atrodas pierobežas reģionā un kurus ierosinājušas vietējās vai reģionālās iestādes.
- (8) Lai gan dažos Savienības reģionos starpvaldību, reģionālā un vietējā līmenī jau ir vairāki rezultatīvi pārrobežu sadarbības mehānismi, tie neaptver visus Savienības pierobežas reģionus. Tāpēc, lai līdzšinējās sistēmas papildinātu, ir nepieciešams izveidot brīvprātīgu mehānismu juridisku un administratīvu šķēršļu novēršanai visos pierobežas reģionos ("Mehānisms").
- (9) Visā pilnībā respektējot dalībvalstu konstitucionālo un institucionālo iekārtu, attiecībā uz kādas konkrētas dalībvalsts pierobežas reģioniem, kuros jau ir cits rezultatīvs mehānisms vai tāds ar šo kaimiņu dalībvalsti varētu tikt izveidots, Mehānisma izmantošanai vajadzētu būt brīvprātīgai. Tajā vajadzētu būt diviem pasākumiem: Eiropas pārrobežu saistībnolīguma ("saistībnolīgums") parakstīšanai un noslēgšanai vai Eiropas pārrobežu deklarācijas ("deklarācija") parakstīšanai.

²⁴ Cits citu ir nomainījuši pieci *Interreg* programmēšanas periodi: *INTERREG I* (1990–1993), *INTERREG II* (1994–1999), *INTERREG III* (2000–2006), *INTERREG IV* (2007–2013) un *INTERREG V* (2014–2020).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regula (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) (OV L 210, 31.7.2006., 19. lpp.).

- (10) Saistībnolīgumam vajadzētu būt pašizpildīgam, proti, no saistībnolīguma noslēgšanas izriet, ka noteiktas vienas dalībvalsts tiesību normas tiks piemērotas kaimiņu dalībvalsts teritorijā. Tāpēc vajadzētu būt arī pieņemamam, ka dalībvalstīm jāpieņem leģislatīvs akts, kurš dotu iespēju noslēgt saistībnolīgumu, lai nepieļautu, ka likumdevēja oficiāli pieņemtam nacionālam tiesību aktam, pārkāpjot juridisko skaidrību un pārredzamību vai tos abus, izņēmumu taisa iestāde, kas nav attiecīgais likumdevējs.
- (11) Šādai deklarācijai attiecīgajā dalībvalstī joprojām būtu vajadzīga likumdošanas procedūra. Deklarācijas noslēdzējai iestādei būtu oficiāli jādeklarē, ka tā līdz noteiktam termiņam iedarbinās likumdošanas procedūru, kas nepieciešama, lai parasti piemērojamos nacionālos tiesību aktus grozītu un skaidri noteikta izņēmuma kārtībā piemērotu kādas kaimiņu dalībvalsts tiesību aktu(s).
- (12) Juridiskus šķēršļus galvenokārt izjūt personas, kas mijiedarbojas uz sauszemes robežām, jo cilvēki robežas šķērso katru dienu vai katru nedēļu. Lai šīs regulas ietekmi koncentrētu uz robežai vistuvākajiem reģioniem, kuros kaimiņos esošas dalībvalstis ir integrētas un mijiedarbojas visvairāk, šī regula būtu jāpieņem pārobežu reģioniem tādā nozīmē kā *NUTS 3. līmeņa*²⁶ reģiona teritorija, ko divās vai vairākās dalībvalstīs aptver sauszemes pierobežas kaimiņreģioni. Tas nedrīkstētu atturēt dalībvalstis Mehānismu piemērot arī jūras robežām un ārējām robežām ar valstīm, kas nav EBTA valstis.
- (13) Lai konkrētās dalībvalstīs un starp vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm koordinētu dažādo iestāžu uzdevumus, pie kurām dažās dalībvalstīs piederēs nacionāli un reģionāli likumdevēji, katrai dalībvalstij, kura izvēlas Mehānismu izmantot, būtu pienākums izveidot nacionālu pārobežu koordinācijas punktu un attiecīgā gadījumā šādus punktus, kā arī noteikt to uzdevumus un kompetences dažādajos Mehānisma soļos, kuri aptver saistībnolīgumu un deklarāciju ierosināšanu, slēgšanu, īstenošanu un pārraudzību.
- (14) Komisijai būtu jāizveido Pierobežas reģionu paziņojumā pieteiktais Savienības līmeņa koordinācijas punkts. Minētajam koordinācijas punktam būtu jāsadarbojas ar dažādajiem nacionālajiem un attiecīgā gadījumā reģionālajiem pārobežu koordinācijas punktiem. Komisijai būtu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 45/2001²⁷ jāizveido un jāuztur saistībnolīgumu un deklarāciju datubāze.
- (15) Šai regulai būtu jāapraksta saistībnolīguma vai deklarācijas noslēgšanas procedūra un detalizēti jāapraksta dažādie soļi: iniciatīvas dokumenta sagatavošana un iesniegšana, priekšanalīze, ko izdara dalībvalsts, kura nodomājusi piemērot kaimiņu dalībvalsts tiesību normas, noslēdzamā saistībnolīguma vai deklarācijas sagatavošana un, visbeidzot, gan saistībnolīguma, gan deklarācijas noslēgšana. Būtu detalizēti jāapraksta gan elementi, ko paredzēts aptvert iniciatīvas dokumentam, saistībnolīguma vai deklarācijas projekts un galīgā redakcija, gan arī piemērojamie termiņi.
- (16) Konkrētāk, šajā regulā būtu jānosaka, kurš var būt kopprojekta iniciators. Tā kā Mehānismam vajadzētu uzlabot pārobežu kopprojektu īstenošanu, pirmajai grupai vajadzētu būt struktūrām, kas šādu kopprojektu ierosina vai gan ierosina, gan īsteno.

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. maija Regula (EK) Nr. 1059/2003 par kopējas statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (*NUTS*) izveidi (OV L 154, 21.6.2003., 1. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

Termins “projekts” būtu jāsaprot plašā nozīmē, attiecībā uz kādu konkrētu teritoriju to attiecinot gan uz konkrētu infrastruktūras vienību, gan uz vairākām aktivitātēm, gan uz tiem abiem. Otrkārt, vietējas vai reģionālas iestādes, kas atrodas kādā konkrētā pārrobežu reģionā vai šajā pārrobežu reģionā īsteno publisko varu, būtu jāpilnvaro uzņemties iniciatīvu tādu nacionālu tiesību aktu piemērošanā, kuri rada šķērslī, bet kurus šādas iestādes nav institucionāli pilnvarotas grozīt vai tiem taisīt izņēmumu. Treškārt, būtu jānosaka, ka iniciators var būt pārrobežu sadarbībai izveidotas struktūras, arī ETSG, kas atrodas kādā konkrētā pārrobežu reģionā vai to vismaz daļēji aptver, vai līdzīgas struktūras, kuru uzdevums ir strukturētā veidā organizēt pārrobežu attīstību. Visbeidzot, sākt iniciatīvu būtu jāatļauj arī pārrobežu sadarbībā specializētām struktūrām, kas līdzīgai problēmai var zināt citur Savienībā rodamus rezultātīvus risinājumus. Lai struktūrām, ko šķērslis tieši ietekmē, radītu sinerģijas ar struktūrām, kam ir vispārīgas speciālās zināšanas par pārrobežu sadarbību, visas grupas mehānismu var ierosināt kopīgi.

- (17) Galvenajam aktoram dalībvalstīs, kurām tiek lūgts slēgt saistībno līgumu vai deklarāciju, vajadzētu būt attiecīgajiem nacionālajiem vai reģionālajiem pārrobežu koordinācijas punktiem, kuriem jāsadarbojas ar visām kompetentajām iestādēm savā dalībvalstī un ar ekvivalento struktūru kaimiņu dalībvalstī. Būtu arī skaidri jānosaka, ka pārrobežu koordinācijas punkts var izlemt, ka jāsāk procedūra, kuras rezultātā tiek slēgts saistībno līgums vai deklarācija, vai arī ka attiecībā uz vienu vai vairākiem juridiskiem šķēršļiem jau ir rasts risinājums, kuru būtu iespējams piemērot. No otras puses, būtu arī jānosaka, ka dalībvalsts, kuras tiesību normas paredzēts piemērot otrā dalībvalstī, šādu piemērošanu ārpus savas teritorijas var atteikt. Visi lēmumi būtu jāpamato un jādara zināmi.
- (18) Ar šo regulu būtu jānosaka detalizēti noteikumi par saistībno līgumu un deklarāciju īstenošanu, piemērošanu un pārraudzību.
- (19) Jebkura pašizpildīga saistībno līguma īstenošanai vajadzētu izpausties kā citas dalībvalsts nacionālo tiesību normu piemērošanai. Tam būtu jānozīmē vai nu parasti piemērojamo nacionālo tiesību aktu kārtībā jau pieņemtu juridiski saistošu administratīvu aktu grozīšana vai, ja tas vēl nav izdarīts, uz citas dalībvalsts tiesību aktiem balstītu jaunu administratīvu aktu pieņemšana. Ja attiecībā uz dažādiem sarežģīta juridiska šķēršļa elementiem kompetentas ir vairākas iestādes, saistībno līgums būtu jāpapildina ar katram no minētajiem elementiem paredzētu laika grafiku. Respektējot subsidiaritātes principu, minētie grozījumi vai jaunie administratīvie akti būtu jāpieņem un jāpārsūta saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, kuri reglamentē administratīvās procedūras.
- (20) Deklarāciju īstenošanai galvenokārt būtu jāizpaužas kā tādu juridisku priekšlikumu sagatavošanai un iesniegšanai, ar kuriem groza spēkā esošus nacionālus tiesību aktus vai tiem taisa izņēmumu. Pēc pieņemšanas minētie grozījumi vai izņēmumi būtu jāpublisko un tad, līdzīgi saistībno līgumiem, arī jāīsteno, grozot un pieņemot juridiski saistošus administratīvus aktus.
- (21) Balstoties uz juridiski saistošajiem aktiem, būtu jāpārtrauc šo aktu adresātu pienākumu un tiesību ievērošana. Būtu jāatļauj dalībvalstīm izlemt, vai pārraudzību uzticēt tās dalībvalsts iestādēm, kura ir devusi savas tiesību normas, jo šīs iestādes ar minētajiem noteikumiem ir labāk pazīstamas, vai arī šo pārraudzību uzticēt tās dalībvalsts iestādēm, kurā šīs normas tiek piemērotas, jo šīs iestādes pārņemējās dalībvalstīs labāk pārzina pārējo juridisko sistēmu un tiesību aktus, kas reglamentē normu adresātus.

- (22) Būtu jāprecizē aizsardzība attiecībā uz kāda saistībnolīguma un uz kādas deklarācijas pamata grozīto tiesību aktu piemērošanas un pārraudzības tieši vai netieši skartām pārrobežu reģionos dzīvojošām personām, kuras uzskata, ka ir cietušas no piemērošanas darbībām vai no tās izrietošas bezdarbības. Gan attiecībā uz saistībnolīgumu, gan deklarāciju kaimiņu dalībvalsts tiesību akti pārņemējdalībvalstī tiktu piemēroti tā, it kā tie būtu iestrādāti pārņemējdalībvalsts tiesību aktos, tāpēc tiesiskajai aizsardzībai būtu jāpiekrīt pārņemējdalībvalsts tiesām, pat ja personas ir pārnēsējdalībvalsts likumīgi rezidenti. Tas pats princips būtu jāattiecina uz tiesību aizsardzību tiesā pret dalībvalsti, kuras administratīvais akts tiek apstrīdēts. Tomēr tiesību aizsardzībai tiesā pret saistībnolīgumu vai deklarāciju piemērošanas pārraudzību būtu jāizmanto atšķirīga pieeja. Ja kāda pārnēsējdalībvalsts iestāde ir pieņēmusi, ka pārraudzīs pārņemējdalībvalsts grozīto tiesību normu piemērošanu un attiecībā uz pārrobežu apgabalā dzīvojošām personām var rīkoties, pārstāvot pārņemējdalībvalsts iestādes, bet savā vārdā, kompetentām vajadzētu būt tās dalībvalsts tiesām, kurā šīs personas ir likumīgi rezidenti. No otras puses, ja kompetentā pārnēsējiestāde nevar rīkoties savā vārdā, bet gan kompetentās pārņemējiestādes vārdā, neraugoties uz to, kur attiecīgā persona ir likumīgs rezidents, kompetentām vajadzētu būt pārņemējdalībvalsts tiesām.
- (23) Šai regulai vajadzētu noteikt noteikumus par tās īstenošanu, tās piemērošanas pārraudzīšanu un par dalībvalstu pienākumiem attiecībā uz to nacionālajiem īstenošanas noteikumiem.
- (24) Lai saskaņā ar 8. pantu izveidotu datubāzi, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras noteikt noteikumus par tās ekspluatāciju, par datu aizsardzību un par paraugu, kas pārrobežu koordinācijas punktiem jāizmanto, iesniedzot informāciju par Mehānisma īstenošanu un izmantošanu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 182/2011²⁸ noteikto konsultēšanās procedūru. Praktiskām vajadzībām un koordinēšanas nolūkā attiecībā uz īstenošanas aktu pieņemšanas procedūru kompetentajai komitejai vajadzētu būt "Eiropas strukturālo un investīcijas fondu koordinācijas komitejai".
- (25) Nacionālajiem īstenošanas noteikumiem jāprecizē, kurus konkrētas dalībvalsts pierobežas reģionus saistībnolīgums vai deklarācija aptver. Tātad Komisijai būs iespējams novērtēt, vai kādas neminētās robežas vajadzībām attiecīgā dalībvalsts ir izraudzījusies kādu citu mehānismu.
- (26) Šajā regulā ir ievēroti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītie principi, jo īpaši tiesības uz personas datu aizsardzību (8. pants), uz izglītību (14. pants), brīvība izvēlēties profesiju un tiesības strādāt, jo īpaši tiesības meklēt darbu, strādāt, izmantot tiesības veikt uzņēmējdarbību un sniegt pakalpojumus jebkurā dalībvalstī (15. pants), darījumdarbības brīvība (16. pants), piekļuve sociālajam nodrošinājumam un sociālajai palīdzībai (34. pants), piekļuve veselības aprūpei (35. pants) un pieeja pakalpojumiem ar vispārīgu tautsaimniecisku nozīmi (36. pants).
- (27) Teritoriālās sadarbības nosacījumi būtu jāizstrādā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 3. punktā nostiprināto subsidiaritātes principu. Lai novērstu juridiskus šķēršļus attiecībā uz robežām, dalībvalstis ir īstenojušas individuālas, divpusējas vai pat daudzpusējas iniciatīvas. Tomēr šādu mehānismu nav visās dalībvalstīs vai tādu nav attiecībā uz visām kādas dalībvalsts robežām. Lai visā

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

Savienībā novērstu juridiskus šķēršļus attiecībā uz robežām, ar Savienības līmenī nodrošinātajiem finansēšanas instrumentiem (galvenokārt *Interreg*) un juridiskajiem instrumentiem (galvenokārt ETSG) līdz šim nav pieticis. Tātad ierosinātās rīcības mērķus dalībvalstīm nedz centrālā, nedz reģionālā vai vietējā līmenī pietiekami labi sasniegt nav iespējams, taču, ņemot vērā ieteiktās darbības mērogu vai ietekmi, valstīm tos labāk iespējams sasniegt Savienības līmenī. Tāpēc tālāk jārikojas Savienības likumdevējam.

- (28) Saskaņā ar LES 5. panta 4. punktā izklāstīto proporcionalitātes principu Savienības rīcības saturam un veidam vajadzētu būt samērīgam ar Līguma mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Uz šās regulas pamata izveidotā īpašā mehānisma izmantošana ir brīvprātīga. Ja kāda dalībvalsts nolemj, ka uz konkrētas robežas ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm juridiskus šķēršļus konkrētā pārrobežu reģionā joprojām novērsīs, balstoties uz esošiem un rezultatīviem mehānismiem, kuri izveidoti vai nu nacionālā līmenī, vai kurus tā oficiāli vai neoficiāli izveidojusi kopā ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm, nav noteikti jāizraugās ar šo regulu izveidotā Mehānisma modelis. Līdzīgi, ja kāda dalībvalsts uz konkrētas robežas ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm izlemj — ar noteikumu, ka pievienošanās šim mehānismam ir iespējama, — pievienoties jau esošam rezultatīvam mehānismam, ko oficiāli vai neoficiāli izveidojušas viena vai vairākas kaimiņu dalībvalstis, arī tādā gadījumā nav noteikti jāizraugās ar šo regulu izveidotā Mehānisma modelis. Tāpēc šī regula attiecas tikai uz to, kas nepieciešams, lai tās mērķi tiktu panākti pārrobežu reģionos, attiecībā uz kuriem dalībvalstīm nav efektīvu mehānismu juridisko šķēršļu novēršanai,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgie noteikumi

1. pants

Priekšmets

1. Šī regula izveido mehānismu, kas dod iespēju vienā dalībvalstī kādā pārrobežu reģionā piemērot citas dalībvalsts tiesību normas un kas darbojas gadījumos, kur pirmās valsts tiesību normu piemērošana radītu juridisku šķērslī, kurš kavē kāda kopprojekta īstenošanu ("Mehānisms").
2. Mehānismu veido viens no šādiem pasākumiem:
 - (a) Eiropas pārrobežu saistībnolīguma noslēgšana; saistībnolīgums ir pašizpildīgs,
 - (b) Eiropas pārrobežu deklarācijas noslēgšana; šajā gadījumā dalībvalstī būtu jāīsteno likumdošanas procedūra.
3. Šī regula arī nosaka:
 - (a) kā dalībvalstīs ir organizēti pārrobežu koordinācijas punkti un kādi ir to uzdevumi,
 - (b) Komisijas koordinējošo lomu Mehānisma sakarā,
 - (c) Mehānisma sakarā — pārrobežu reģiona iedzīvotāju tiesību aizsardzību tiesā.

2. pants **Darbības joma**

1. Šī regula attiecas uz pārrobežu reģioniem, kas definēti 3. panta 1. punktā.
2. Attiecībā uz dalībvalstīm, kam ir vairākas ar likumdošanas pilnvarām apveltītas teritoriālas vienības, šo regulu piemēro arī attiecīgajām teritoriālajām vienībām un to attiecīgajām varas iestādēm vai tiesību normām.

3. pants **Definīcijas**

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “pārrobežu reģions” ir *NUTS* 3. līmeņa reģionu teritorija, ko divās vai vairākās dalībvalstīs aptver sauszemes pierobežas kaimiņreģioni;
- (2) “kopprojekts” ir jebkurš infrastruktūras elements, kas ietekmē kādu konkrētu pārrobežu reģionu, vai jebkurš vispārīgas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums, kas tiek sniegts kādā konkrētā pārrobežu reģionā;
- (3) “tiesību norma” ir jebkura tiesību norma vai administratīva norma, noteikums vai administratīva prakse, kas attiecas uz kādu kopprojektu, neatkarīgi no tā, vai to pieņēmusi vai īsteno likumdevēja struktūra vai izpildvaras struktūra;
- (4) “juridisks šķērslis” ir jebkāda uz kopprojekta plānošanu, izstrādi, personālnodrošinājumu, finansēšanu vai darbību attiecināma tiesību norma, kas pārrobežu mijiedarbībā neļauj pilnvērtīgi izpausties kāda pierobežas reģiona potenciālam;
- (5) “iniciators” ir aktors, kurš apzina juridisko šķērslī un, iesniedzams iniciatīvas dokumentu, iedarbina Mehānismu;
- (6) “iniciatīvas dokuments” ir dokuments, kuru Mehānisma iedarbināšanai sagatavojuši viens vai vairāki iniciatori;
- (7) “pārņēmējdalībvalsts” ir dalībvalsts, kuras teritorijā uz Eiropas pārrobežu saistībnolīguma (“saistībnolīgums”) vai Eiropas pārrobežu deklarācijas (“deklarācija”) pamata tiks piemērotas viena vai vairākas kādas pārnēsējdalībvalsts tiesību normas vai kurā attiecīgas tiesību normas neesības dēļ tiks iedibināts *ad hoc* juridisks noregulējums;
- (8) “pārnēsējdalībvalsts” ir dalībvalsts, kuras tiesību normas uz kāda konkrēta saistībnolīguma vai deklarācijas pamata tiks piemērotas pārņēmējdalībvalstī;
- (9) “kompetentā pārņēmējietāde” ir pārņēmējdalībvalsts iestāde, kuras kompetencē ir uz kāda konkrēta saistībnolīguma pamata pieņemt pārnēsējdalībvalsts tiesību normu piemērošanu savā teritorijā vai — deklarācijas gadījumā — uzņemties saistības sākt likumdošanas procedūru, kas vajadzīga, lai taisītu tās iekšējo tiesību normu izņēmumu;
- (10) “kompetentā pārnēsējietāde” ir pārnēsējdalībvalsts iestāde, kuras kompetencē ir pieņemt tiesību normas, kas tiks piemērotas pārņēmējdalībvalstī, un tās piemērot savā teritorijā, vai arī abi šie elementi;
- (11) “piemērošanas apgabals” ir tāds pārņēmējdalībvalsts apgabals, kur tiks piemērota pārnēsējdalībvalsts tiesību norma vai kāds *ad hoc* juridisks noregulējums.

4. pants

Dalībvalstu risinājumi attiecībā uz juridisku šķēršļu novēršanu

1. Lai novērstu juridiskus šķēršļus, kuri pārrobežu reģionos pie konkrētas robežas ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm kavē kāda kopprojekta īstenošanu, dalībvalsts izraugās vai nu Mehānismu, vai kādu jau esošu novēršanas veidu.
2. Dalībvalsts var arī lemt, ka attiecībā uz konkrētu robežu ar vienu vai vairākām kaimiņu dalībvalstīm pievienosies kādam jau esošam rezultatīvam novēršanas veidam, ko oficiāli vai neoficiāli izveidojušas viena vai vairākas kaimiņu dalībvalstis.
3. Dalībvalstis šo Mehānismu var izmantot arī pārrobežu reģionos, kur ir jūras robežas, vai pārrobežu reģionos, kur robeža ir ar vienu vai vairākām dalībvalstīm un vienu vai vairākām trešām valstīm vai vienu vai vairākām aizjūras zemēm un teritorijām.
4. Par lēmumiem, kas pieņemti uz šā panta pamata, dalībvalstis informē Komisiju.

5. pants

Pārrobežu koordinācijas punkti

1. Ja dalībvalsts izvēlas piemērot Mehānismu, tā iedibina vienu vai vairākus pārrobežu koordinācijas punktus vienā no šādiem veidiem:
 - (a) par pārrobežu koordinācijas punktu ieceļ atsevišķu nacionāla vai reģionāla līmeņa vai abu šo līmeņu struktūru;
 - (b) nacionāla vai reģionāla līmeņa pārrobežu koordinācijas punktu izveido jau esošā iestādē vai struktūrā;
 - (c) nacionālam vai reģionālam pārrobežu koordinācijas punktam piekritīgos papildu uzdevumus uztic attiecīgai iestādei vai struktūrai.
2. Pārņēmējdalībvalstis un pārnēsējdalībvalstis nosaka arī:
 - (a) to, vai noslēgt un parakstīt saistībno līgumu un lemt, ka no minētā saistībno līguma spēkā stāšanās brīža spēkā būs piemērojamā nacionālā tiesību akta izņēmums, var pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetenta pārņēmējiestāde/pārnēsējiestāde; vai arī
 - (b) to, vai deklarāciju parakstīt un tajā oficiāli deklarēt, ka kompetentā pārņēmējiestāde līdz noteiktam termiņam izdarīs visu vajadzīgo, lai kompetentās likumdevējas iestādes minētajā dalībvalstī līdz noteiktam termiņam pieņemtu tiesību aktus vai citus normatīvus aktus, var pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetenta pārņēmējiestāde/pārnēsējiestāde.
3. Par ieceltajiem pārrobežu koordinācijas punktiem dalībvalstis Komisiju informē līdz dienai, kad sākas šīs regulas piemērošana.

6. pants

Pārrobežu koordinācijas punktu uzdevumi

1. Katram pārrobežu koordinācijas punktam ir vismaz šādi uzdevumi:
 - (a) īstenot 10. un 11. punktā izklāstīto procedūru;
 - (b) koordinēt visu savas dalībvalsts teritoriju skarošo saistībno līgumu un deklarāciju sagatavošanu, parakstīšanu, īstenošanu un pārraudzību;

- (c) izveidot un uzturēt datubāzi, kas attiecībā uz savas dalībvalsts teritoriju aptver visus pārrobežu koordinācijas punktus;
 - (d) ar vienas vai vairāku kaimiņu dalībvalstu pārrobežu koordinācijas punktiem, ja tādi ir, un, ja tādi ir, ar pārrobežu koordinācijas punktiem no savas dalībvalsts vai citu dalībvalstu teritoriālām vienībām, kurām ir likumdošanas pilnvaras;
 - (e) sadarboties ar Komisiju;
 - (f) atbalstīt Komisiju attiecībā uz Komisijas deklarāciju un saistību datubāzi.
2. Katra dalībvalsts vai katra teritoriālā vienība, kurai minētajā dalībvalstī ir likumdošanas pilnvaras, var lemt, ka attiecīgajam pārrobežu koordinācijas punktam uzticēs arī šādus uzdevumus:
- (a) attiecīgā gadījumā uz 16. panta 2. punkta un 17. panta 2. punkta pamata slēgt saistībnolīgumus vai deklarācijas;
 - (b) pēc kāda konkrēta iniciatora lūguma šo iniciatoru atbalstīt, cita starpā identificējot kompetento pārņēmējieskādi tai pašā dalībvalstī vai kompetento pārnēsējieskādi citā dalībvalstī;
 - (c) pēc lūguma, kuru izteikusi konkrēta pārņēmējieskāde, kas atrodas citā dalībvalstī, kurai nav sava pārrobežu koordinācijas punkta, veikt kāda iniciatīvas dokumenta priekšanalīzi;
 - (d) pārraudzīt visu savas dalībvalsts teritoriju skarošo saistībnolīgumu un deklarāciju īstenošanu;
 - (e) atgādināt kompetentajai pārņēmējieskādei ievērot ar kādu konkrētu saistībnolīgumu vai deklarāciju iedibinātos termiņus un lūgt, lai atbilde tiktu sniegta konkrētā termiņā;
 - (f) par jebkādu konkrētā saistībnolīgumā vai deklarācijā iedibinātu termiņu kavējumiem informēt kompetentās pārņēmējieskādes uzraudzītājeskādi.
3. Ja vismaz viens no vairākiem juridiskiem šķēršļiem attiecas uz kādu nacionāla līmeņa likumdošanas kompetences jautājumu, 9.–17. pantā izklāstītos uzdevumus uzņemas nacionālais pārrobežu koordinācijas punkts, darbību koordinējot ar tās pašas dalībvalsts attiecīgo reģionālo pārrobežu koordinācijas punktu vai punktiem, ja vien šī dalībvalsts nav nolēmusi 14.–17. pantā izklāstītos uzdevumus uzticēt nacionāla līmeņa kompetentai pārņēmējieskādei.
4. Ja neviens no juridiskajiem šķēršļiem neattiecas uz nacionāla līmeņa likumdošanas kompetences jautājumu, 9.–17. pantā izklāstītos uzdevumus uzņemas kompetentais reģionālais pārrobežu koordinācijas punkts un, ja kopprojekts skar vairāk nekā vienu teritoriālu vienību, darbību saskaņo ar citiem reģionālajiem pārrobežu koordinācijas punktiem tajās pašās dalībvalstīs, ja vien attiecīgā dalībvalsts nav nolēmusi 14.–17. pantā izklāstītos uzdevumus uzticēt nacionālam pārrobežu koordinācijas punktam. Minētais kompetentais reģionālais pārrobežu koordinācijas punkts gādā, ka par jebkādu saistībnolīguma vai deklarācijas procedūru ir informēts nacionālais pārrobežu koordinācijas punkts.

7. pants

Komisijai piekriņģie koordinācijas uzdevumi

1. Komisija pilda šādus koordinācijas uzdevumus:

- (a) sadarbojas ar pārrobežu koordinācijas punktiem;
 - (b) publicē visu nacionālo un reģionālo pārrobežu koordinācijas punktu sarakstu un gādā par tā atjaunināšanu;
 - (c) izveido un uztur visu saistībnolīgumu un deklarāciju datubāzi.
2. Komisija pieņem īstenošanas aktu, kas attiecas uz 1. punkta c) apakšpunktā minētās datubāzes darbību, un veidlapām, kuras jāizmanto, pārrobežu koordinācijas punktiem iesniedzot informāciju par Mehānisma īstenošanu un tā darbību. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

II NODAĻA

Saistībnolīguma slēgšanas un parakstīšanas vai deklarācijas parakstīšanas procedūra

8. pants

Iniciatīvas dokumenta sagatavošana un iesniegšana

1. Iniciators identificē kopprojekta plānošanas, izstrādes, personālnodrošinājuma, finansēšanas vai darbības juridisko šķērslī.
2. Iniciators ir viens no šiem:
 - (a) publiskā vai privātā struktūra, kas atbildīga par kāda kopprojekta ierosināšanu vai gan tā ierosināšanu, gan īstenošanu;
 - (b) viena vai vairākas vietējās vai reģionālās iestādes, kas atrodas kādā konkrētā pārrobežu reģionā vai šajā pārrobežu reģionā īsteno publisko varu;
 - (c) tāda pārrobežu sadarbībai izveidota struktūra ar juridiskas personas statusu vai bez tā, kas atrodas konkrētā pārrobežu reģionā vai to vismaz daļēji aptver, ieskaitot Eiropas teritoriālās sadarbības grupas, kas izveidotas uz Regulas (EK) Nr. 1082/2006 pamata, eiroreģionus, “Euroregio” un līdzīgas struktūras;
 - (d) tādas pārrobežu reģionu vārdā izveidotas organizācijas, kuru uzdevums ir atbalstīt pārrobežu teritoriju intereses un spēlētājiem atvieglināt tīklošanos un pieredzes apmaiņu, kā Eiropas Pārrobežas reģionu asociācija, *Mission opérationnelle transfrontalière* vai Centrāleiropas Pārrobežu iniciatīvu dienests; vai
 - (e) vairāki no a)–d) punktā minētajiem subjektiem kopā.
3. Iniciators sagatavo saskaņā ar 9. pantu izstrādātu iniciatīvas dokumentu.
4. Iniciators iniciatīvas dokumentu iesniedz pārņēmējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam un tā kopiju nosūta pārnēsējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam.

9. pants

Iniciatīvas dokumenta saturs

1. Iniciatīvas dokumentā ir vismaz šādi elementi:
 - (a) kopprojekta un tā konteksta, kā arī attiecīgā pārņēmējdalībvalsts juridiskā šķēršļa apraksts un juridiskā šķēršļa novēršanas pamatojums;

- (b) saraksts ar konkrētajām pārnēsējdaļībvalsts tiesību normām, kuras juridisko šķērsli novērš vai, ja attiecīgas tiesību normas nav, *ad hoc* juridiska noregulējuma priekšlikums;
 - (c) pamatojums attiecībā uz piemērošanas apgabalu;
 - (d) paredzamais ilgums vai, ja tas pienācīgi pamatoti, neierobežotība laikā;
 - (e) saraksts, kur norādīta kompetentā pārņēmējiestāde vai kompetentās pārņēmējiestādes;
 - (f) saraksts, kur norādīta kompetentā pārnēsējietāde vai kompetentās pārnēsējietādes.
2. Piemērošanas apgabals ir tikai tik liels, cik nepieciešams kopprojekta rezultatīvai īstenošanai.

10. pants

Iniciatīvas dokumenta priekšanalīze, ko veic pārņēmējdaļībvalsts

1. Kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts iniciatīvas dokumentu izanalizē. Tas sazinās ar visām pārņēmējdaļībvalsts kompetentajām pārņēmējietādēm, tās nacionālo pārrobežu koordinācijas punktu vai attiecīgā gadījumā citiem reģionāliem pārrobežu koordinācijas punktiem un ar pārnēsējdaļībvalsts nacionālo pārrobežu koordinācijas punktu.
2. Triju mēnešu laikā pēc iniciatīvas dokumenta saņemšanas kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts izdara vienu vai vairākas no šādām darbībām, par kurām rakstiski informē iniciatoru:
 - (a) informē iniciatoru, ka iniciatīvas dokuments ir sagatavots saskaņā ar 9. pantu un tāpēc uzskatāms par pieņemamu;
 - (b) ja vajag, pieprasa, lai tiktu iesniegts pārskatīts iniciatīvas dokuments vai specifiska papildinformācija, turklāt aprakstot, kāpēc un kādā aspektā iniciatīvas dokuments nav uzskatāms par pietiekamu;
 - (c) informē iniciatoru par savu novērtējumu, ka juridiska šķēršļa nav, turklāt sniedzot pamatojumu un arī minot pārņēmējdaļībvalsts tiesību aktos paredzētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ar kuriem vērsties pret šo lēmumu;
 - (d) informē iniciatoru, ka juridisko šķērsli novērtējis par vienu no 12. panta 4. punktā norādītajiem gadījumiem, un apraksta kompetentās pārņēmējietādes saistības attiecībā uz minēto juridisko šķērsli ieviest grozījumus vai pielāgojumus;
 - (e) informē iniciatoru, ka juridisko šķērsli novērtējis par vienu no 12. panta 4. punktā norādītajiem gadījumiem, turklāt izklāstot, ar kādu pamatojumu grozījumus vai pielāgojumus attiecībā uz juridisko šķērsli atsaka, un minot pārņēmējdaļībvalsts tiesību aktos paredzētos tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ar kuriem vērsties pret šo lēmumu;
 - (f) iniciatoram apņemas juridisko šķērsli vai šķēršļus sešu mēnešu laikā atrisināt, vai nu parakstot saistībnoīgumu ar pārnēsējdaļībvalsts pārrobežu koordinācijas punktu vai ar kompetento pārnēsējietādi, — atkarībā no tā, kā to noteikusi pārnēsējdaļībvalsts, — vai arī ierosinot *ad hoc* juridisku noregulējumu pārņēmējdaļībvalsts tiesiskajā regulējumā.

3. Pienācīgi pamatotos gadījumos kompetentā pārņēmējiesāde var vienreiz ne vairāk kā uz sešiem mēnešiem 2. punkta f) apakšpunktā minēto termiņu pagarināt, par to attiecīgi informējot iniciatoru un pārnesējāalībvalsti, turklāt rakstiski izklāstot iemeslus.

11. pants

Iniciatīvas dokumenta priekšanalīze, ko veic pārnesējāalībvalsts

Saņemot iniciatīvas dokumentu, 10. panta 2. punktā minētos uzdevumus veic arī pārnesējāalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts, kurš savu sākotnējo reakciju var nosūtīt pārņēmējāalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam.

12. pants

Iniciatīvas dokumenta priekšanalīzes tālākapstrāde

1. Ja pārņēmējāalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts pieprasa pārskatītu iniciatīvas dokumentu vai specifisku papildinformāciju, tas pārskatīto iniciatīvas dokumentu, specifisko papildinformāciju vai tos abus izanalīzē un triju mēnešu laikā kopš to saņemšanas izpilda tādas darbības kā iniciatīvas dokumenta pirmās saņemšanas gadījumā.
2. Ja pārņēmējāalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts uzskata, ka pārskatītais iniciatīvas dokuments joprojām nav uzskatāms par sagatavotu saskaņā ar 10. punktu vai ka ar šo specifisko papildinformāciju joprojām nepietiek, triju mēnešu laikā no pārskatītā iniciatīvas dokumenta saņemšanas tas iniciatoru rakstiski informē par savu lēmumu procedūru izbeigt. Lēmums tiek pienācīgi pamatots.
3. Ja pārņēmējāalībvalsts kompetentā pārrobežu koordinācijas punkta vai kompetentās pārņēmējiesādes analīzē tiek secināts, ka iniciatīvas dokumentā aprakstītā juridiskā šķēršļa pamatā ir pārpratums, nepareiza attiecīgā tiesību akta interpretācija vai tas, ka par attiecīgo tiesību aktu trūkst pietiekamas informācijas, procedūra beidzas, iniciatoram tiek informētam par novērtējumu, ka juridiska šķēršļa nav.
4. Ja juridiskais šķērslis ir tikai pārņēmējāalībvalsts administratīva norma, noteikums vai prakse vai tāda administratīva norma, noteikums vai prakse, kas nepārprotami atšķiras no kādas likumdošanas procedūrā pieņemtas normas un tātad to iespējams grozīt vai pielāgot bez likumdošanas procedūras, kompetentā pārņēmējiesāde iniciatoru rakstiski informē par atteikšanos vai vēlmi astoņu mēnešu laikā attiecīgo administratīvo normu, noteikumu vai praksi grozīt vai pielāgot.
5. Pienācīgi pamatotos gadījumos kompetentā pārņēmējiesāde 4. punktā minēto termiņu var vienreiz ne vairāk kā uz astoņiem mēnešiem pagarināt, par to attiecīgi informējot iniciatoru un pārnesējāalībvalsti, turklāt rakstiski izklāstot iemeslus.

13. pants

Saistībāolīguma vai deklarācijas projekta sagatavošana

Pārņēmējāalībvalsts pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā pārņēmējiesāde, balstoties uz iniciatīvas dokumentu, saskaņā ar 14. pantu izstrādā saistībāolīguma vai deklarācijas projektu.

14. pants

Saistībnolīguma vai deklarācijas projekta saturs

1. Saistībnolīguma projektā ir vismaz šādi elementi:
 - (a) kopprojekta un tā konteksta, kā arī attiecīgā juridiskā šķēršļa apraksts un juridiskā šķēršļa novēršanas pamatojums;
 - (b) konkrēto juridisko normu saraksts, kuras veido juridisko šķērslī un kopprojektam attiecīgi netiek piemērotas;
 - (c) piemērošanas apgabals;
 - (d) piemērošanas ilgums un tā pamatojums;
 - (e) kompetentā pārņēmējietāde vai kompetentās pārņēmējietādes;
 - (f) konkrētā pārnēsējamības valsts tiesību norma, kura tiks piemērota kopprojektam;
 - (g) ja pārnēsējamības valsts tiesiskajā regulējumā attiecīgas tiesību normas nav, *ad hoc* juridiska noregulējuma priekšlikums;
 - (h) kompetentā pārnēsējietāde vai kompetentās pārnēsējietādes;
 - (i) pārņēmējamības valsts iestāde vai iestādes, kuru kompetencē ir īstenošana un pārraudzība;
 - (j) pārnēsējamības valsts iestāde vai iestādes, kuras ierosināts iecelt par kopīgām īstenošanas un pārraudzības uzdevumu pildītājām;
 - (k) spēkā stāšanās diena.

Šā punkta k) apakšpunktā minētā spēkā stāšanās diena ir vai nu diena, kad parakstu līcis pēdējais no abiem pārrobežu koordinācijas punktiem vai kompetentajām iestādēm, vai diena, kad tas paziņots iniciatoram.

2. Papildus 1. punktā norādītajiem elementiem saistībnolīguma projektā ieraksta arī piemērošanas sākuma dienu, kura var būt:
 - (a) noteikta ar spēkā stāšanās dienu;
 - (b) noteikta ar atpakaļejošu spēku;
 - (c) pārcelta uz nākotni.

3. Papildus 1. punktā minētajiem elementiem deklarācijas projektā arī oficiāli deklarē, līdz kurai dienai vai dienām katra kompetentā pārņēmējietāde attiecīgajam likumdevējam iesniedz oficiālu priekšlikumu, kas paredzēts attiecīgai nacionālo tiesību normu grozīšanai.

Pirmajā daļā minētā diena nav vēlāk kā divpadsmit mēnešus pēc deklarācijas noslēgšanas.

15. pants

Saistībnolīguma vai deklarācijas projekta pārsūtīšana

1. Ja kompetentā pārņēmējietāde sagatavojusi saistībnolīguma vai deklarācijas projektu, tā šo projektu pārņēmējamības valsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam pārsūta:
 - (a) ne vēlāk kā trijus mēnešus pēc tam, kad tā pārsūtījusi informāciju uz 10. panta 2. punkta vai 12. panta 1. un 2. panta pamata;

- (b) ne vēlāk kā astoņu mēnešu laikā uz 12. panta 4. un 5. punkta pamata.
2. Ja pārņēmējdalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts sagatavojis saistībnolīguma vai deklarācijas projektu vai ja tas to saņēmis no kompetentās pārņēmējieslēdes, tas šo projektu pārsējēdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam pārsūta 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajā laikā.
3. Abos gadījumos kopiju informēšanas nolūkā nosūta arī iniciatoram.

16. pants

Pārsējēdalībvalsts uzdevumi saistībnolīguma noslēgšanā un parakstīšanā vai deklarācijas parakstīšanā

1. Pārsējēdalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts izskata uz 15. panta pamata saņemto saistībnolīguma vai deklarācijas projektu un ne vēlāk kā triju mēnešu laikā pēc projekta saņemšanas un apspriešanās ar kompetentajām pārsējēieslēdēm veic vienu vai vairākas šādas darbības:
- (a) izteic piekrišanu saistībnolīguma vai deklarācijas projektam, paraksta divus oriģināleksemplārus un vienu nosūta atpakaļ pārņēmējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam;
 - (b) piekrišanu saistībnolīguma vai deklarācijas projektam izteic pēc tam, kad izlabojis vai papildinājis 14. panta 1. punkta f) un h) apakšpunktā minēto informāciju, paraksta divus pārskatītā saistībnolīguma vai deklarācijas oriģināleksemplārus un vienu nosūta atpakaļ pārņēmējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam;
 - (c) saistībnolīguma vai deklarācijas projektu parakstīt atsakās un pārņēmējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam pārsūta detalizētu pamatojumu;
 - (d) saistībnolīguma vai deklarācijas projektu parakstīt atsakās un pārņēmējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam nosūta atpakaļ projektu, kas grozīts attiecībā uz 14. panta 1. punkta c), d) un attiecīgā gadījumā g) apakšpunktā minēto informāciju, saistībnolīguma projekts — arī attiecībā 14. panta 2. punktā minēto informāciju, kā arī šādu grozījumu pamatojumu.
2. Dalībvalstīs, kur saistībnolīgumu vai deklarāciju paraksta kompetentā pārsējēieslēde, pārsējēdalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts saskaņā ar 1. punkta a) un b) apakšpunktu nosūta divus kompetentās pārsējēieslēdes parakstītos oriģināleksemplārus.
3. Ja pārsējēdalībvalsts saskaņā ar 1. punkta a) vai b) apakšpunktu piekrīt parakstīt saistībnolīgumu vai deklarāciju, tā turklāt nepārprotami apstiprina vai noraida, ka saistībnolīguma vai deklarācijas īstenošanas vai pārraudzības uzdevumu izpildi piemērošanas apgabalā uzņemas kompetentā iestāde vai iestādes, kuras ierosināts uz 14. panta 1. punkta j) apakšpunkta pamata iecelt par kopīgām šo uzdevumu pildītājām.

17. pants

Pārņēmējdalībvalsts uzdevumi saistībnolīguma noslēgšanā un parakstīšanā vai deklarācijas parakstīšanā

1. Pārņēmējdalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts izskata pārnēsējdalībvalsts kompetentā pārrobežu koordinācijas punkta pārsūtīto atbildi un ne vēlāk kā vienu mēnesi pēc tās saņemšanas izdara vienu vai vairākas šādas darbības, par kurām rakstiski informē kompetento pārrobežu pārnēsējiestādi:
 - (a) šā panta 2. punkta a) apakšpunkta gadījumā saistībnolīgumu vai deklarācijas projektu pabeidz, paraksta divus oriģināleksemplārus un vienu nosūta atpakaļ pārnēsējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam parakstīšanai;
 - (b) šā panta 2. punkta b) apakšpunkta gadījumā saistībnolīgumu vai deklarāciju groza attiecībā uz saistībnolīguma vai deklarācijas projekta informāciju, uz kuru attiecas attiecīgi 14. panta 1. punkta f) un h) punkts, saistībnolīgumu vai deklarāciju pabeidz, paraksta divus oriģināleksemplārus un vienu nosūta atpakaļ pārnēsējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam parakstīšanai;
 - (c) šā panta 2. punkta c) apakšpunkta gadījumā informē iniciatoru un Komisiju, turklāt pievienojot kompetentās pārnēsējiestādes izklāstīto pamatojumu;
 - (d) šā panta 2. punkta d) apakšpunkta gadījumā ņem vērā grozījumus un vai nu turpina rīkoties, kā noteikts šā punkta b) apakšpunktā, vai saskaņā ar 9. pantu sāk otru procedūru, aprakstot, kāpēc kompetentā pārņēmējiestāde nevar pieņemt pilnīgi visus grozījumus vai nevar pieņemt nevienu no tiem.
2. Saņemot saistībnolīgumu vai deklarāciju, ko 1. punkta a) vai b) apakšpunkta gadījumā parakstījis arī kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts vai kompetentā pārnēsējiestāde, vai pēc pārnēsējdalībvalsts kompetentā pārrobežu koordinācijas punkta pozitīvas reaģēšanas 1. punkta d) apakšpunktā, pārņēmējdalībvalsts kompetentais pārrobežu koordinācijas punkts rīkojas šādi:
 - (a) galīgo saistībnolīgumu vai deklarāciju pārsūta iniciatoram;
 - (b) otro oriģināleksemplāru pārsūta pārnēsējdalībvalsts kompetentajam pārrobežu koordinācijas punktam;
 - (c) nosūta kopiju visām kompetentajām pārņēmējiestādēm;
 - (d) nosūta kopiju Savienības līmeņa koordinācijas punktam; un
 - (e) lūdz, lai par oficiālām publikācijām atbildīgais pārņēmējdalībvalsts kompetentais dienests šo saistībnolīgumu vai deklarāciju publicē.

III NODAĻA

Saistībnolīgumu un deklarāciju īstenošana un pārraudzība

18. pants

Saistībnolīguma īstenošana

1. Kopā ar šīs regulas 17. panta 2. punkta c) apakšpunktā minēto informāciju, kas nosūtīta visām attiecīgajām kompetentajām pārņēmējiestādēm, ir dots laika grafiks, saskaņā ar kuru ikviens no šīm iestādēm attiecīgā gadījumā groza jebkuru

administratīvu aktu, kas attiecībā uz kopprojektu pieņemts saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, turklāt pieņem visus administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai saistībnolīgumu piemērotu kopprojektam un lai tam varētu piemērot pārnēsējdalībvalsts tiesību normu vai *ad hoc* tiesisko noregulējumu.

2. Laika grafika kopiju nosūta pārņēmējdalībvalsts nacionālajam pārrobežu koordinācijas punktam un attiecīgā gadījumā reģionālajam pārrobežu koordinācijas punktam.
3. Visus 1. punktā minētos administratīvos aktus pieņem un iniciatoram, jo īpaši, par kopprojekta ierosināšanu atbildīgajai vai gan tā ierosinātājai, gan īstenotājai publiskajai vai privātajai iestādei, paziņo saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, ko šādiem administratīvajiem aktiem piemēro.
4. Kad visi administratīvie akti attiecībā uz kādu konkrētu kopprojektu pieņemti, pārņēmējdalībvalsts pārrobežu koordinācijas punkts attiecīgi informē pārnēsējdalībvalsts pārrobežu koordinācijas punktu un Savienības līmeņa koordinācijas punktu.
5. Pārņēmējdalībvalsts pārrobežu koordinācijas punkts attiecīgā gadījumā informē kompetentās pārņēmējietādes.

19. pants

Deklarācijas īstenošana

1. Katra uz 14. panta 3. punkta pamata sarakstā norādītā kompetentā pārņēmējietāde līdz attiecīgajai dienai, kas noteikta parakstītajā deklarācijā, attiecīgajam likumdevējam iesniedz oficiālu priekšlikumu, kura uzdevums ir attiecīgi grozīt nacionālās tiesību normas.
2. Ja dienu, kas attiecīgi noteikta parakstītajā deklarācijā, nav iespējams ievērot, jo īpaši sakarā ar gaidāmām kompetentā likumdevēja vēlēšanām, kompetentā pārņēmējietāde attiecīgi rakstiski informē iniciatoru un gan pārņēmējdalībvalsts, gan pārnēsējdalībvalsts kompetento pārrobežu koordinācijas punktu.
3. Kad attiecīgajam likumdevējam iesniegts oficiāls priekšlikums, attiecīgā kompetentā pārņēmējietāde no jauna rakstiski informē iniciatoru un gan pārņēmējdalībvalsts, gan pārnēsējdalībvalsts kompetento pārrobežu koordinācijas punktu par dinamiskas novērojumiem attiecībā uz šo likumdevēju, un šādi rīkojas ik pēc sešiem mēnešiem pēc oficiālās iesniegšanas dienas.
4. Kad grozošais tiesību akts stāties spēkā, publicēts oficiālajā laikrakstā vai izpildījušies abi šie apstākļi, katra kompetentā pārņēmējietāde uz jebkādu piemērojamo nacionālo tiesību aktu pamata attiecībā uz kopprojektu pieņemtu administratīvo aktu groza un pieņem jebkādu administratīvu aktu, kas nepieciešams, lai kopprojektam varētu piemērot grozītās tiesību normas.
5. Jebkuru 4. punktā minēto administratīvo aktu pieņem un iniciatoram — jo īpaši tad, ja šis iniciators ir par kopprojekta ierosināšanu vai gan par tā ierosināšanu, gan īstenošanu atbildīga publiska vai privāta iestāde, — paziņo saskaņā ar nacionālajiem tiesību aktiem, ko šādiem administratīvajiem aktiem piemēro.
6. Kad visi administratīvie akti attiecībā uz kādu konkrētu kopprojektu pieņemti, pārņēmējdalībvalsts pārrobežu koordinācijas punkts attiecīgi informē pārnēsējdalībvalsts pārrobežu koordinācijas punktu un Savienības līmeņa koordinācijas punktu.

7. Pārņēmējdalībvalsts pārrobežu koordinācijas punkts attiecīgā gadījumā informē kompetentās pārņēmējiestādes.

20. pants

Saistībnolīgumu un deklarāciju pārraudzība

1. Balstoties uz 18. panta 1. punktā un 19. panta 4. punktā minētajiem administratīvajiem aktiem, pārņēmējdalībvalsts un pārnēsējdalībvalsts lemj, vai kāda saistībnolīguma vai uz kādas deklarācijas pamata grozīto nacionālo tiesību aktu piemērošanas pārraudzīšanu uzticēt pārnēsējdalībvalsts iestādēm, — jo īpaši sakarā ar to speciālajām zināšanām par pārnestajām tiesību normām, — vai pārņēmējdalībvalsts iestādēm.
2. Ja pārnesto tiesību normu piemērošanas pārraudzīšana ir uzticēta pārnēsējdalībvalsts iestādēm, pārņēmējdalībvalsts, vienodamās ar pārnēsējdalībvalstīm, lemj, vai attiecībā uz pārraudzības uzdevumu adresātiem pārņēmējdalībvalsts iestādes rīkojas, pārstāvēt pārnēsējdalībvalsts iestādes un to vārdā vai tās pārstāvēt, bet savā vārdā.

IV NODAĻA

Tiesību aizsardzība tiesā pret saistībnolīgumu un deklarāciju piemērošanu un pārraudzību

21. pants

Tiesību aizsardzība tiesā pret kāda saistībnolīguma vai deklarācijas piemērošanu

1. Jebkurai personai, kas, būdama rezidents teritorijā, uz kuru attiecas kāds saistībnolīgums vai deklarācija, vai, ja tā, būdama attiecīgajā teritorijā sniegta vispārīgas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma lietotājs (“pārrobežu reģionā dzīvojoša persona”), bet nebūdama tās rezidents, uzskata, ka ir cietusi no darbības vai bezdarbības, kas izriet no pārnēsējdalībvalsts tiesību normas piemērošanas uz kāda saistībnolīguma vai deklarācijas pamata, ir tiesīga vērsties pārņēmējdalībvalsts tiesās ar prasību saņemt tiesisku aizsardzību.
2. Tomēr tiesiskā aizsardzība attiecībā uz administratīviem aktiem, kas pieņemti uz 18. panta 3. punkta un 19. panta 5. punkta pamata, ir tikai tās dalībvalsts tiesu kompetencē, kuras iestādes ir izdevušas attiecīgo administratīvo aktu.
3. Šī regula nekādi neliedz personām izmantot savas nacionālās konstitucionālās tiesības pret iestādēm, kas ir kāda saistībnolīguma puses, iesniegt pārsūdzību attiecībā uz:
 - (a) administratīviem lēmumiem par aktivitātēm, kas tiek veiktas uz kāda saistībnolīguma pamata;
 - (b) piekļuvi pakalpojumiem viņu pašu valodā; un
 - (c) piekļuvi informācijai.

Šādos gadījumos kompetentās tiesas ir tās dalībvalsts tiesas, no kuras konstitūcijas izriet pārsūdzības tiesības.

22. pants

Tiesību aizsardzība tiesā pret saistībnolīgumu vai deklarāciju pārraudzību

1. Ja kompetentā pārnēsējiestāde ir piekritusi attiecīgajā apgabalā pārraudzīt pārnēsējadalībvalsts tiesību normu piemērošanu un attiecībā uz pārņēmējadalībvalsts pārrobežu reģionā dzīvojošām personām var rīkoties savā vārdā, attiecībā uz vēršanos tiesā saņemt tiesisku aizsardzību pret jebkādu varas iestāžu darbību vai bezdarbību kompetentas ir tās dalībvalsts tiesas, kurās šīs personas ir likumīgi rezidenti.
2. Ja kompetentā pārnēsējiestāde ir piekritusi pārņēmējadalībvalsts teritorijā pārraudzīt pārņēmējadalībvalsts tiesību normu piemērošanu, taču attiecībā pret pārrobežas reģionā dzīvojošām personām nevar rīkoties savā vārdā, attiecībā uz vēršanos tiesā saņemt tiesisku aizsardzību pret jebkādu attiecīgās iestādes darbību vai bezdarbību kompetentas ir tikai pārņēmējadalībvalsts tiesas, arī attiecībā uz personām, kuras ir pārnēsējadalībvalsts likumīgi rezidenti.

V NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

23. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Eiropas strukturālo un investīcijas fondu koordinācijas komiteja, kas izveidota ar 108. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. [jaunā KNR]. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.

24. pants

Dalībvalstu īstenošanas noteikumi

1. Dalībvalstis paredz noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šīs regulas efektīvu piemērošanu.
2. Par jebkādām uz 1. punkta pamata pieņemtām normām dalībvalstis Komisiju informē līdz šīs regulas piemērošanas sākuma dienai.
3. Komisija no dalībvalstīm saņemto informāciju publisko.

25. pants

Ziņošana

Līdz **dd mm gggg** [t.i., pirmā diena mēnesī pēc šīs regulas stāšanās spēkā + pieci gadi; aizpilda Publikāciju birojs], Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei un Reģionu komitejai iesniedz ziņojumu, kurā šīs regulas piemērošana novērtēta pēc tādiem rādītājiem kā tās rezultativitāte, efektivitāte, relevantums, Eiropas pievienotā vērtība un vienkāršošanas iespējas.

26. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no *[pirmā diena nākamajā mēnesī pēc šīs regulas stāšanās spēkā + viens gads; aizpilda Publikāciju birojs]*.

Tomēr 24. pantu piemēro no *[pirmā diena nākamajā mēnesī pēc šīs regulas stāšanās spēkā ; aizpilda Publikāciju birojs]*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*